

BIJLAGE A

Overzichtstabel van de relevante en prioritair relevante dossiers in bijlage I van het werkprogramma 2019 van de Commissie

		Prior/ Relevant	Trekker	Betrokkene(n)
WETGEVEND				
1	Voorstel voor een verordening betreffende een mechanisme om juridische en administratieve belemmeringen in een grensoverschrijdende context uit de weg te ruimen	REL	KB	Allen
2	Voorstel om verwijzingen naar EU-streefcijfers voor energie-efficiëntie voor 2030 (uitgedrukt in absolute waarden) aan te passen aan een EU met 27 (wetgeving ter voorbereiding op de brexit)	REL	VEA + OMG	iV
3	Goedkeuring door de medewetgevers van het voorstel inzake de bescherming van personen die melding maken van inbreuken op het Unierecht (voorstel inzake de bescherming van klokkenluiders).	REL	KB	Allen
4	Goedkeuring door de medewetgevers van het voorstel tot hervorming van de zomertijdrichtlijn, teneinde de EU-vereiste om de klok twee keer per jaar te verzetten, op gecoördineerde wijze tussen naburige lidstaten af te schaffen, rekening houdend met het recht van de lidstaten om hun tijdzone te kiezen	PRIOR	KB	MOW + Allen
NIET-WETGEVEND				
5	Mededeling over het investeringsplan voor Europa: stand van zaken en volgende stappen.	REL	iV (in nauwe samenwerking met FB)	Allen
6	Mededeling over de herziening van de strategie voor de bio-economie van 2012.	REL	EWI	OMG, LV
7	Gecoördineerd plan voor de ontwikkeling van kunstmatige intelligentie in Europa.	PRIOR	EWI	KB, iV
8	Actieplan inzake desinformatie	REL	CJM	OV, KB
9	Strategie voor de reductie van broeikasgasemissies in de EU op lange termijn, in overeenstemming met de Overeenkomst van Parijs (voorafgaand aan de conferentie over klimaatverandering in Katowice op 3-14 december).	PRIOR	OMG	Allen
10	Mededeling over de eengemaakte markt met een beoordeling van de resterende belemmeringen en opties voor maatregelen om die belemmeringen weg te werken (november 2018).	REL	EWI	/

11	Mededeling van de Commissie: voorstel tot wijziging van de besluitvormingsprocedure voor fiscaal beleid in de EU worden overgestapt op besluitvorming met gekwalificeerde meerderheid	REL	FB	OMG, BUZA, EWI, WVG
----	---	-----	----	---------------------

1. Verordening mechanisme om juridische en administratieve belemmeringen in een grensoverschrijdende context uit de weg te ruimen

KERNINFORMATIE

Titel	Voorstel voor een Verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende een mechanisme om juridische en administratieve belemmeringen in een grensoverschrijdende context uit de weg te ruimen COM(2018) 373
Publicatiedatum	29 mei 2018

HOOFDFACTOREN EU

Europese Commissie	DG Regionaal Beleid en Stadsontwikkeling
Raad van de EU	Raad Algemene Zaken Cohesie In de betrokken Raadswerkgroep werd het voorstel enkel voorgesteld en niet verder besproken. Het Roemeense EU Voorzitterschap (1 st e helft 2019) heeft dit voorstel niet op de agenda geplaatst
Europees Parlement	Commissie Regionale Ontwikkeling (stemming vond plaats op 21/11/2018)

HOOFDFACTOREN VLAANDEREN

Trekkend Vlaams minister	Liesbeth Homans, minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, Geert Bourgeois, Minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed
Betrokken Vlaams ministers	Alle ministers van de Vlaamse Regering
Trekkend Vlaams beleidsdomein	Beleidsdomein Kanselarij en Bestuur / Departement Kanselarij en Bestuur en Agentschap Binnenlands Bestuur i.s.m. Beleidsdomein internationaal Vlaanderen / Departement Buitenlandse Zaken
Betrokken Vlaamse beleidsdomeinen	In principe alle beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid. De beleidsdomeinen EWI (VLAIO), OMG, MOW en KB (DKB) bezorgden reeds een initiële reactie na een eerste rondvraag n.a.v. de bekendmaking van het voorstel. MOW meldde tevens dat binnen de Transport-Raadsfilière een voorstel wordt besproken om de procedures en de doorlooptijd voor TEN-T projecten in te korten. Daarin is ook een luik opgenomen m.b.t. grensoverschrijdende projecten. Het betreft o.a. over regels voor de toepassing van de aanbestedingsregels van één van beide LS. Het toepassingsgebied van dit voorstel zijn de TEN-T projecten op het TEN-T kernnetwerk (exacte scope staat nog ter discussie)
Vlaamse Belanghebbenden	Alle overheden en publiek-private samenwerkingsstructuren wiens grondgebied geheel of gedeeltelijk een aan landgrenzen gelegen regio op NUTS-niveau 3 bestrijkt.

INSCHATTING VAN HET TE VERWACHTEN INITIATIEF

Essentie van het voorstel

Het *onderwerp* is een *mechanisme* om in een bepaalde Lidstaat (LS) ten aanzien van een gemeenschappelijke grensoverschrijdende regio de wettelijke bepalingen van de naburige LS toe te passen of, bij ontstentenis van een passende wettelijke bepaling van de naburige lidstaat, een juridische oplossing op ad-hoc grondslag, wanneer de toepassing van de eigen wetgeving een juridische belemmering voor de uitvoering van een gezamenlijk project (wat een infrastructuurvoorziening of eender welke dienst van algemeen economisch belang kan zijn) zou vormen (artikel 1, eerste lid).

Het *mechanisme* bestaat in de sluiting van een Europese grensoverschrijdende verbintenis ("*verbintenis*"), die directe werking heeft, of een Europese grensoverschrijdende verklaring ("*verklaring*"), die een verdere wetgevingsprocedure in de LS vereist (artikel 1, tweede lid).

De verbintenis heeft een directe werking, wat betekent dat op grond van de sluiting van de verbintenis bepaalde wettelijke bepalingen van een LS moeten worden toegepast op het grondgebied van de naburige LS.

De verklaring vereist nog een wetgevingsprocedure in de LS. De instantie die de verklaring sluit, moet formeel verklaren dat zij binnen een bepaalde termijn de nodige wetgevingsprocedure zal inleiden om de doorgaans toepasselijke nationale wetgeving te wijzigen en, bij wijze van een uitdrukkelijke afwijking, de wetgeving van een naburige LS toe te passen.

Het in het voorstel van verordening beschreven mechanisme, is een complex samenspel van verschillende actoren:

- diegenen die het mechanisme in gang kunnen zetten (publieke of private initiatiefnemers, lokale of regionale instanties, organen die ten behoeve van de grensoverschrijdende samenwerking zijn opgericht en organisaties die namens grensoverschrijdende regio's zijn opgericht om belangen te verdedigen, te netwerken of ervaringen te delen),
- nationale en/of regionale grensoverschrijdende coördinatiepunten (met loketfuncties en procescoördinerende taken) en
- instanties van de lidstaten die bevoegdheid hebben zich te verbinden op gebied van buiten toepassing laten of wijzigen van de eigen wetgeving en overdracht van eigen wetgeving naar naburige lidstaat.
- de Europese Commissie die onder meer een databank beheert waarin de uitkomst van elke toepassing van het mechanisme wordt opgenomen

Er wordt tevens voorzien in een complexe regeling van taakverdeling tussen betrokken lidstaten op gebied van monitoring van uitvoering van uitkomst van de procedure en in rechtsbescherming van personen die gevestigd zijn in de betrokken gebieden.

Inschatting van het voorstel

Een eerste - juridische - analyse van het voorstel vond reeds plaats. De beleidsdomeinen van de Vlaamse Overheid werden om commentaar gevraagd op deze analyse opgemaakt door het Agentschap Binnenlands Bestuur. De artikelsgewijze commentaar is opgenomen bij de tabel, als bijlage bij deze dossierfiche.

De verklaring die op basis van het mechanisme wordt afgesloten, vereist nog een wetgevingsprocedure in de LS. De instantie die de verklaring sluit, moet formeel verklaren dat

zij binnen een bepaalde termijn de nodige wetgevingsprocedure zal inleiden om de doorgaans toepasselijke nationale of gewestelijke wetgeving te wijzigen en, bij wijze van een uitdrukkelijke afwijking, de wetgeving van een naburige LS toe te passen. Overeenkomstig het soevereiniteitsbeginsel is de wetgevende vergadering in de betrokken LS niet verplicht een gunstig gevolg aan de verzochte wijziging van de wetgeving te geven.

Artikel 6, derde lid, van de Verordening, bepaalt dat van zodra in een kwestie één juridische belemmering op nationaal niveau – naast belemmeringen op regionaal - zich bevindt, het nationale grensoverschrijdende coördinatiepunt de verdere procedure overneemt. Dit nationale – voor België Federale – punt zou dan ook op het terrein van Vlaamse bevoegdheden kunnen komen. Dit lijkt, voor wat België betreft, Grondwettelijk op bezwaren te stuiten inzake bevoegdheidsverdeling Federaal/ Gewesten en Gemeenschappen.

Artikel 6, vierde lid, van de Verordening, bepaalt dat als er geen belemmering op nationaal niveau is, het regionale grensoverschrijdende coördinatiepunt de verdere procedure op zich neemt en overleg pleegt met de andere regionale grensoverschrijdende coördinatiepunten in dezelfde LS, in de gevallen waarin het gezamenlijke project betrekking heeft op meer dan één territoriale eenheid, tenzij de LS heeft besloten dat de in de artikelen 14 tot en met 17 uiteengezette taken aan een nationaal grensoverschrijdend coördinatiepunt worden toevertrouwd. Dit lijkt, voor wat België betreft, Grondwettelijk op bezwaren te stuiten inzake bevoegdheidsverdeling Federaal/ Gewesten en Gemeenschappen.

Volgens de Commissie verlicht dit voorstel van verordening de administratieve lasten. Het is echter een verschuiving van de lasten, zonder dat er sprake is van een vermindering. De lastenbesparing door de toepassing van het mechanisme - wat toch ook niet altijd zo vlot zal verlopen, door de toepassing van "vreemd" recht - wordt teniet gedaan door de zware administratieve procedure voor de totstandkoming van dit mechanisme.

Daarnaast brengt het Commissie-mechanisme extra administratieve lasten met zich mee. Zo is bepaald dat lidstaten bij gebruikmaking van het in de verordening voorgestelde mechanisme verplicht zijn nationale en regionale coördinatiepunten op te richten.

Het doel van het voorstel om de administratieve lasten voor de burger en het bedrijfsleven te verkleinen kan evengoed bereikt worden door voor bestaande mechanismen te kiezen, bijvoorbeeld in het kader van de Benelux-Unie, die vanwege het wegnemen van gevolgen van wetgevingsverschillen ook tot vermindering van de lasten voor de burgers en het bedrijfsleven.

Rechtsinstrumenten

Dit kan thans niet worden beantwoord. Het is afhankelijk of men al of niet voor het mechanisme kiest en als men ervoor kiest, men ofwel Vlaamse regelgeving in het buitenlands gedeelte van de grensregio zal toepassen – "export" van Vlaamse regelgeving, ofwel buitenlandse regelgeving in het Vlaamse gedeelte van de grensregio - "import" van buitenlandse regelgeving -, zal toepassen voor een gezamenlijk project (afhankelijk van of belemmering zich bevindt in de Vlaamse wetgeving of in de wetgeving van de naburige lidstaat). Een gezamenlijk project is eender welke infrastructuurvoorziening die een effect heeft op een bepaalde grensoverschrijdende regio of eender welke dienst van algemeen economisch belang die in een bepaalde grensoverschrijdende regio wordt verleend. Dit kan dus alle regelgeving zijn die voor dit gezamenlijk project nodig is en wat die regelgeving is, weet men maar als er een gezamenlijk project is en als er juridische belemmeringen voor de uitvoering ervan zijn.

EERSTE VLAAMSE POSITIE

Behalve een reeks van kritische bedenkingen die gekoppeld zijn aan het subsidiariteitsaspect, is er nog geen omvattende Vlaamse positie. Een rondvraag bij de beleidsdomeinen over mogelijke opportuniteiten op basis van het voorstel van verordening leverde geen resultaat op.

Er kan wel worden gesteld dat de Vlaamse Overheid de problematiek die met deze verordening zou worden aangepakt wel erkent. Die aanpak behoeft een pragmatische en onderbouwde benadering. De problematiek vormt ook al jaren het voorwerp van overleg tussen Vlaanderen en Nederland. Nederland is momenteel bezig met een inventarisatiestudie van de juridische knelpunten/problemen die er zijn in het grensgebied Gent-Terneuzen. Op basis daarvan zullen VL en NL dan gezamenlijk de opdracht geven tot een studie, waarin zal worden onderzocht welke van deze knelpunten al dan niet kunnen worden opgevangen door bestaande instrumenten/fora. Is dat niet direct mogelijk zal worden nagegaan welke al dan niet overkomelijke knelpunten bevatten en waarvoor dus eventueel een oplossing dient gezocht. De studie kan dan mogelijke oplossingen voorstellen. De inventarisatie bevindt zich momenteel in een laatste fase, verwacht wordt dat VL de resultaten in het voorjaar 2019 zal ontvangen zodat vervolgens gezamenlijk een VL-NL vervolgstudie kan worden uitbesteed. Dit leerproces zal ongetwijfeld ook nuttig zijn voor de Vlaamse positie over het voorstel van Verordening.

EUROPESE AANVANGSEFFECTBEOORDELING, OPENBARE RAADPLEGING, ROUTEKAART

Aanvangseffectbeoordeling

De Europese Commissie heeft geen aanvangseffectbeoordeling opgesteld.

Openbare raadpleging

DG Regio heeft tussen 2015 en 2017 een Cross-border review uitgevoerd.

In het kader van deze Cross-border review vond een openbare raadpleging plaats in alle officiële talen van de EU die meer dan 620 antwoorden heeft opgeleverd.

Routekaart

De Europese Commissie heeft geen routekaart gepubliceerd over dit voorstel

EERSTE INSCHATTING SUBSIDIARITEIT

De volgende elementen pleiten eerder tegen het voldaan zijn aan het beginsel van de subsidiariteit:

- Als een Lidstaat de wens zou uiten om een eigen mechanisme op te richten, dan kan deze lidstaat daar niet voor kiezen (enkel eigen bestaande mechanismen);
- Er kan ook geen nieuw mechanisme met de naburige Lidstaten opgericht worden;
- De Verordening is niet duidelijk waaraan moet worden voldaan om het eigen mechanisme te mogen toepassen in de plaats van het voorgestelde mechanisme;
- Welke bevoegdheden/ machten hebben de coördinatiepunten ten opzichte van nationaal/ gewestelijk recht, administratieve structuren en wettelijke systemen?
- Door de brede formulering van het begrip "juridische belemmering" kan potentieel elke wettelijke bepaling onder het Commissie-mechanisme vallen die verband houdt met betrekking tot de planning, de ontwikkeling, het personeel, de financiering of de werking van een gezamenlijk project;
- Er is niet duidelijk gedefinieerd welke bevoegdheden onder de Verordening vallen. Welke aspecten van infrastructuurprojecten en DAEB vallen onder de scope van de Verordening? Wordt er ook ruimte beoogt om nationale verschillen in

arbeidswetgeving en belastingwetgeving onder de reikwijdte van het mechanisme te doen vallen? Dit zijn echter nationale bevoegdheden;

De redenen waarom regelgeving voor probleemoplossende mechanismen voor grensoverschrijdende knelpunten naar EU-niveau opgetild moet worden, is niet volledig onderbouwd, wat op zichzelf bijdraagt tot een gebrek aan klaarheid.

2.. Besluit om 2030 doelstelling in richtlijn energie-efficiëntie aan te passen aan gevolgen van Brexit

KERNINFORMATIE

Titel	Voorstel voor een BESLUIT VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD tot aanpassing van Richtlijn 2012/27/EU van het Europees Parlement en de Raad betreffende energie-efficiëntie [als gewijzigd bij Richtlijn 2018/XXX/EU] en Verordening (EU) 2018/XXX van het Europees Parlement en de Raad [governance van de energie-unie], wegens de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie
Publicatiedatum	13 november 2018

HOOFDACTOREN EU

Europese Commissie	Directoraat-Generaal Energie
Raad van de EU	Raad Energie
Europees Parlement	Comité ITRE

HOOFDACTOREN VLAANDEREN

Trekkend Vlaams minister	Lydia Peeters, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie
Betrokken Vlaams ministers	Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed
Trekkend Vlaams beleidsdomein	Departement Omgeving + Vlaams Energie Agentschap
Betrokken Vlaamse beleidsdomeinen	Departement Buitenlandse Zaken
Vlaamse Belanghebbenden	Omdat het voorstel van beslissing een aanpassing van technische aard betreft, is, is geen specifiek overleg met Vlaamse belanghebbenden gepland.

INSCHATTING VAN HET TE VERWACHTEN INITIATIEF

Essentie van het voorstel

Op 13/11/2018 publiceerde de EC een voorstel voor beslissing door het EP en de Raad om de richtlijn energie-efficiëntie en de governance verordening aan te passen aan de gevolgen van de Brexit voor de Europese 2030 energie-efficiëntiedoelstelling. Het document [COM/2018/744 final](#) is te vinden op: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:52018PC0744>

Onderhandelingen over het ambitieniveau voor de Europese 2030 energie-efficiëntiedoelstelling werden gevoerd in termen van een reductie van het energieverbruik uitgedrukt in een percentage vergeleken met het op basis van een Primes scenario met startjaar 2007 verwachte energieverbruik in 2030. Uiteindelijk werd in de trilogie tussen Raad en Europees Parlement een energie-efficiëntie inspanning afgesproken die vergeleken met het referentiescenario zal leiden tot een vermindering op Europees niveau van het energieverbruik in 2030 met 32.5%. Dit is een 'niet-bindende' Europese doelstelling.

In de aanpassing van de 2030 doelstelling aan de Brexit staat deze 32.5% doelstelling niet ter discussie. Maar de doelstelling werd in de richtlijn energie-efficiëntie (art. 3) en de governance verordening (art. 6 en 29) ook uitgedrukt in absolute eenheden van zowel primair als finaal energieverbruik. Deze omzetting van de 32.5% doelstelling in absolute hoeveelheden moet dus als gevolg van de Brexit wel aangepast worden. In het voorstel wordt de aangepaste doelstelling uitgedrukt in een absolute hoeveelheid energie berekend door van de projectie van het EU energieverbruik in 2030 het verwachte energieverbruik van het VK af te trekken en daarop dan de 32.5% doelstelling toe te passen. Zo wordt de Europese 2030 doelstelling voor energie-efficiëntie na de Brexit een primair energieverbruik van 1.128 Mtoe (in plaats van 1.273 Mtoe) en een finaal energieverbruik van 846 Mtoe (in plaats van 956 Mtoe).

In het voorstel is voorzien dat de aanpassing van toepassing zal worden de dag nadat het Europees recht niet langer van toepassing is op het VK.

Inschatting van het voorstel

Volgens de Europese Commissie is deze aanpassing enkel een technische aangelegenheid. Dezelfde methodologie werd overigens ook toegepast om de 2020 doelstelling voor energie-efficiëntie aan te passen nadat Kroatië lid werd van de EU in 2013.

Volgens art. 3.5 van de door richtlijn 2018/2002 gewijzigde richtlijn energie-efficiëntie moeten de lidstaten in hun nationale 2030 energie-klimaatplannen zelf de hoogte van hun indicatieve energie-efficiëntiebijdragen tot de Europese doelstelling bepalen. De Europese Commissie kan hierover aanbevelingen formuleren aan de lidstaten maar die zijn juridisch niet-bindend.

Tot nu toe werd door geen enkele lidstaatbezwaren geuit tegen de voorgestelde aanpassing.

Rechtsinstrumenten

Als gevolg van het besluit moet geen Vlaamse regelgeving aangepast worden.

EERSTE VLAAMSE POSITIE

Het besluit betreft inderdaad een technische aanpassing van de Europese 2030 doelstelling voor energie-efficiëntie waarbij het ambitieniveau van 32.5% niet gewijzigd wordt. Vlaanderen kan dan ook akkoord gaan met het voorstel.

EUROPESE AANVANGSEFFECTBEOORDELING, OPENBARE RAADPLEGING, ROUTEKAART

Aanvangseffectbeoordeling

De Europese Commissie heeft geen aanvangseffectbeoordeling opgesteld.

Openbare raadpleging

De Europese Commissie heeft geen openbare raadpleging georganiseerd over dit voorstel.

Routekaart

De Europese Commissie heeft geen routekaart gepubliceerd over dit voorstel.

EERSTE INSCHATTING SUBSIDIARITEIT

Het voorstel, dat een technische aanpassing betreft aan een reeds in Europese wetgeving vastgelegde Europese doelstelling stelt geen problemen in verband met subsidiariteit.

3. Voorstel voor een Richtlijn over de bescherming van personen die inbreuken op het EU-recht melden (klokkenluiders)

KERNINFORMATIE

Titel	Voorstel voor een Richtlijn van het Europees Parlement en de Raad over de bescherming van personen die inbreuken op het EU-recht melden COM(2018) 218
Publicatiedatum	23 april 2018

HOOFDACTOREN EU

Europese Commissie	DG Justitie en Consumenten
Raad van de EU	Raad Raad Justitie en Binnenlandse Zaken Raadswerkgroep Working Party on Fundamental Rights, Citizens Rights and Free Movement of Persons (FREMP) Op Coreper van 25/01/2019 keurde de Raad zijn positie goed met het oog op de onderhandelingen met het Europees Parlement
Europees Parlement	De Commissie JURI keurde op 20/11/2018 het rapport goed. De JURI-commissie bereidde n.a.v. rapport Rozière de resolutie voor die het EP op 24/10/2017 (met duidelijke meerderheid) aannam.

HOOFDACTOREN VLAANDEREN

Trekkend Vlaams minister	Geert Bourgeois, Minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed
Betrokken Vlaams ministers	Alle ministers van de Vlaamse Regering
Trekkend Vlaams beleidsdomein	Beleidsdomein Kanselarij en Bestuur / Departement Kanselarij en Bestuur
Betrokken Vlaamse beleidsdomeinen	In principe alle beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid.
Vlaamse Belanghebbenden	Het voorstel zal de bestaande Vlaamse regelingen aanvullen wegens de uitgebreide scope ervan. Men kan stellen dat door de omzetting de meeste sectoren van de Vlaamse samenleving (burgers en, bedrijven naast de, overheidsinstanties m.i.v. lokale overheden) zullen worden gevat.

INSCHATTING VAN HET TE VERWACHTEN INITIATIEF

Essentie van het voorstel

Klokkenluiders kunnen inbreuken op het EU-recht helpen opsporen, onderzoeken en bestraffen. Ze spelen ook een belangrijke rol bij het in staat stellen van journalisten en de vrije pers om hun fundamentele rol in onze democratieën te spelen. Daarom moeten klokkenluiders goed worden beschermd tegen intimidatie en/of vergelding. De bescherming die klokkenluiders in de EU wordt geboden, is momenteel versnipperd en ongelijk. Op dit ogenblik garanderen slechts tien EU-lidstaten dat klokkenluiders ten volle worden beschermd. In de overige landen is de verleende bescherming onvolledig en geldt ze enkel voor specifieke sectoren of categorieën werknemers.

De doelstelling van de ontwerprichtlijn is de verbetering van de handhaving van EU-recht opdat

- de correcte werking van de interne markt versterkt wordt;
- de uitvoering en toepassing van bepaalde EU-beleidsinitiatieven verbeterd worden;
- de financiële en begrotingsbelangen van de EU beter beschermd worden.

Die doelstelling dient gerealiseerd door onder meer het opzetten van duidelijke mechanismen en verplichtingen voor werkgevers en het invoeren van doeltreffende waarborgen.

Het voorstel moet EU-brede bescherming voor klokkenluiders waarborgen over inbreuken op EU-wetgeving inzake de sectoren die worden opgesomd in het voorstel. Die scope wordt bepaald in artikel 1 van het voorstel en een Annex met alle EU-wetgeving waarop het voorstel zou van toepassing zijn.

Het betreft: Overheidsopdrachten; Financiële diensten, preventie van witwassen, terroristische financiering; Productveiligheid; Transportveiligheid; Milieubescherming; Nucleaire veiligheid; Voedselveiligheid, diergezondheid en -welzijn; Openbare gezondheid; Consumentenbescherming; Privacy, persoonlijke gegevensbescherming, veiligheid van netwerken en informatiesystemen; Mededinging; De financiële belangen van de EU; Vennootschapsbelasting;

De Commissie beoogt met het voorstel een verbeterde en meer uniforme, EU-brede bescherming voor klokkenluiders en stelt daarom ook verplichtingen voor werkgevers in het vooruitzicht. Het betreft werkgevers in de private en publieke sector. Voor die laatste categorie worden regionale en gemeentelijke administraties (gemeenten met meer dan 10.000 inwoners) uitdrukkelijk vermeld. In de private sector betreft het ondernemingen met minder dan 50 werknemers of een omzet vanaf 10 miljoen euro.

Het voorstel van richtlijn bevat verder een aantal procedurele bepalingen die de beoogde bescherming moeten garanderen en waarvoor de lidstaten de noodzakelijke omzettingsmaatregelen zullen moeten treffen.

Inschatting van het voorstel

Een eerste - juridische - analyse van het voorstel werd aan de beleidsdomeinen van de Vlaamse Overheid gevraagd. Die initiële beoordeling en reacties (KB, OMG, EWI, WSE) gaven niet direct problematische aspecten aan.

Na de lancering van het voorstel en in de loop van het onderhandelingsproces vonden er 6 DGE-coördinaties plaats. Die waren noodzakelijk wegens de bevoegdheidsverdelingen over verschillende domeinen en autoriteiten. Initieel zag men een meerwaarde voor de volgende domeinen: financiële zaken, interne markt en arbeidsrecht. Tevens was men geen voorstander van een al te ambitieuze benadering. Er was een bekommernis inzake het subsidiariteitsbeginsel en de positie van het EP lijkt verregaand. Latere DGE-vergaderingen behandelden meer juridisch-technische aspecten. Op de laatste DGE kwam men tot een akkoord over steun voor het voorstel van richtlijn. Evenwel zou België een verklaring overmaken over volgende drie bekommernissen:

- De vrije keuze tussen interne en externe kanalen (dus contra de cascade-aanpak voor rapporteringskanalen)
- Een minimumdrempel van 250 werknemers voor interne signalering in de bedrijfswereld;
- De eerbiediging van de nationale regels inzake het beroepsgeheim bij het geven van feedback vanwege financiële toezichthouders. (bekommernis FSMA/NBB).

Voor dat laatste punt werd nog voor de Coreper van 25 januari 2019 een compromis gevonden via een aangepaste overweging. Daardoor bevatte de Belgische verklaring slechts de twee eerste punten.

Verder contact met de Belgische EP-leden moet helpen om die Belgische punten te proberen verwezenlijken.

Rechtsinstrumenten

De omzetting van de richtlijn zal tot aanpassing van federale wetgeving en mogelijk ook Vlaamse decreten (Audit-regeling, Ombudsdecreet, Bestuursdecreet) nopen. Vanuit de Vlaamse beleidsdomeinen kwamen geen verdere indicaties over problematische aspecten. Audit-Vlaanderen zag ook geen problemen om de bestaande praktijken eventueel bij te sturen. De federale wetsaanpassingen die de particuliere sector betreffen zullen uiteraard ook van toepassing zijn in de Vlaamse bedrijfssectoren.

EERSTE VLAAMSE POSITIE

Vlaanderen ondersteunt de ambitie van dit voorstel maar wenst tevens dat de voorziene maatregelen ten volle rekening houden met het subsidiariteitsprincipe en daarbij de noodzakelijke flexibiliteit voorzien. Bovendien werd ook gepleit voor juridische consistentie met vigerend EU-recht en eventueel intern recht. Die uitgangspunten bepaalden de Vlaamse deelname aan de intra-Belgische coördinatievergaderingen.

EUROPESE AANVANGSEFFECTBEOORDELING, OPENBARE RAADPLEGING, ROUTEKAART

Routekaart

De Europese Commissie heeft een routekaart gepubliceerd over dit voorstel op 26 januari 2017, beschikbaar op:

http://ec.europa.eu/smart-regulation/roadmaps/docs/plan_2016_241_whistleblower_protection_en.pdf

Openbare raadpleging

De Europese Commissie organiseerde een openbare raadpleging die op 29 mei 2017 werd afgesloten. De resultaten zijn beschikbaar op: http://ec.europa.eu/newsroom/just/item-detail.cfm?item_id=54254

De effectbeoordeling is beschikbaar op:

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/1004_impact_assessment_main_report_whistleblowing_initiative_final.pdf

EERSTE INSCHATTING SUBSIDIARITEIT

De publicatie van het voorstel van richtlijn leidde tot een initiële subsidiariteitsinschatting door het departement Kanselarij & Bestuur.

Die toets steunt op het spanningsveld tussen de democratische meerwaarde van een 'lager', bestuursniveau (lidstaat) en de economische of efficiëntie-meerwaarde van een 'hoger', (Europees), beleidsniveau. Op basis van de analyse kan worden besloten dat de democratische factoren ten voordele van de lidstaten (het 'lagere beleidsniveau') zwaarder doorwegen dan de economische criteria die voor meer centralisatie pleiten. Daarom kunnen er vraagtekens geplaatst worden bij de bewering van de Europese Commissie dat de ontwerprichtlijn voldoet

aan de vereisten van het subsidiariteitsbeginsel.

4. Voorstel voor een Richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende het einde van de omschakeling tussen winter- en zomertijd en tot intrekking van Richtlijn 2000/84/EG

KERNINFORMATIE

Titel	Voorstel voor een Richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende het einde van de omschakeling tussen winter- en zomertijd en tot intrekking van Richtlijn 2000/84/EG COM(2018) 639
Publicatiedatum	12 september 2018

HOOFDACTOREN EU

Europese Commissie	DG Move (Mobiliteit en transport)
Raad van de EU	Raad Transport Working Party on Land Transport Gedachtewisseling op Informele Raad Transport d.d. 29/10/2018. Op de Transportraad van 3/12/2018 werd het voortgangsrapport aangenomen. Verschillende lidstaten bepleitten het belang van een geharmoniseerde aanpak en voldoende analyse.
Europees Parlement	Comité voor Transport en Toerisme

HOOFDACTOREN VLAANDEREN

Trekkend Vlaams minister	Geert Bourgeois, Minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed
Betrokken Vlaams ministers	Alle ministers van de Vlaamse Regering
Trekkend Vlaams beleidsdomein	Beleidsdomein Kanselarij en Bestuur / Departement Kanselarij en Bestuur i.s.m. Beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken / Departement MOW
Betrokken Vlaamse beleidsdomeinen	In principe alle beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid.
Vlaamse Belanghebbenden	Wegens de impact van de geplande wijziging kan worden gesteld dat de gehele Vlaamse samenleving (burgers, bedrijven, overheidsinstanties) wordt gevat

INSCHATTING VAN HET TE VERWACHTEN INITIATIEF

Essentie van het voorstel

Het voorstel tot afschaffing van de bestaande richtlijn 2000/84/EC moet ervoor zorgen dat de door de EU gecoördineerde seizoenwissel qua tijd voortaan onmogelijk wordt. Het is aan de lidstaten, vanuit het bestaande subsidiariteitsprincipe, om te kiezen of ze voortaan permanent de winter- dan wel zomertijd willen toepassen. Het is de bedoeling dat (buur-)landen hun eventuele aanpassingen coördineren zodat de goede werking van de interne markt wordt gewaarborgd. Voorts wil de Commissie voorkomen dat versnippering ontstaat doordat sommige lidstaten de omschakeling tussen winter- en zomertijd behouden, terwijl die elders is opgeheven.

Inschatting van het voorstel

De Nota aan de Vlaamse Regering betreffende de Standpuntbepaling over het EU-Commissievoorstel COM (2018) 639 ter afschaffing van de seizoensgebonden omschakeling tussen winter- en zomertijd (VR 2018 2610 DOC.1211/1BIS) bevat een inschatting van dit voorstel.

Rechtsinstrumenten

De nieuwe richtlijn zal formeel moeten omgezet worden door de federale regering, met name door wijziging of opheffing van het KB van 19 december 2001 (krachtens de wet van 7 februari 1920 houdende de wijziging der wet van 29 april 1892 tot vaststelling van het wettelijk uur) tot invoering van een zomertijd vanaf het jaar 2002.

EERSTE VLAAMSE POSITIE

De hiervoor vermelde nota aan de Vlaamse Regering van 26 oktober 2016 (VR 2018 2610 DOC.1211/1BIS) bevat de hierna vermelde positie:

De standpuntbepaling gebeurde op basis van de bevindingen van die nota en valt uiteen in twee delen:

1. het afschaffen van de seizoensgebonden omschakeling tussen winter- en zomertijd an sich;
2. de keuze voor de permanente zomertijd dan wel permanente wintertijd.

De keuze voor een permanent zomer- dan wel winteruurregime kan niet eenduidig onderbouwd worden door wetenschappelijke studies die én voldoende alomvattend alle mogelijke gevolgen mee in kaart brengen én een aanvaardbare evaluatiemethodiek aanbieden om een beslissing te nemen.

Bij de keuze kan men zich laten leiden door maatschappelijke overwegingen, waarbij men meer gewicht bij bepaalde aspecten van het samenleven (het algemeen welbevinden, de vrijetijdsbeleving, ...) kan leggen dan andere (operationele praktijken). Het bepalen van dat gewicht zal steeds op basis van een subjectieve evaluatie gebeuren.

Naast een sociaal wezen is de mens ook een biologisch wezen. De beschikbare studies in verband met de relatie tot het zonlicht en de biologische klok (het zgn. circadiaans ritme), tonen aan dat de menselijke activiteiten (en dus de maatschappelijke afspraken over tijd) het best maximaal aansluiten bij het beschikbare zonlicht.

Gelet op de specifieke ligging van Vlaanderen en gelet op het feit dat de Europese Commissie voorstelt om één standaardstelsel voor het hele jaar hanteren, brengt dit, vooral omwille van de wisseling van seizoenen, enkele uitdagingen met zich mee.

Een keuze voor permanente zomertijd, waarmee we geen ervaring hebben, brengt donkerdere winterochtenden met zich mee, terwijl een keuze voor permanente wintertijd, waar enkel een vorige generatie ervaring mee heeft, kortere zomeravonden geeft. Dit interfereert sterk met bestaande tijdsorganisaties en gewoontes, die echter, mede verwijzend naar de hierboven geschetste randvoorwaarden, aangepast kunnen worden op basis van maatschappelijke consensus.

Bij geen van beide keuzes wijzigt de afwisseling van de seizoenen of het aantal uren daglicht. Opmerkelijk genoeg stelt het ontwerp van richtlijn de vandaag bestaande harmonisatie via de richtlijn 2000/84/EC in vraag door de beslissing van permanente zomer- dan wel wintertijd aan de lidstaten - en het resultaat van hun onderling akkoord - te laten afhangen. Met als

mogelijk eindresultaat minder in plaats van meer harmonisatie.

De nieuwe harmonisatie zal met andere woorden bilateraal en land per land weer opgebouwd moeten worden. Geconfronteerd hiermee gaf de Commissie op 8 oktober 2018 aan dat de 'nieuwe' harmonisatie erin bestaat dat er een algemeen verbod op de seizoenwissel qua tijd komt én dat er een duidelijke notificatieprocedure wordt ingesteld, zodat lidstaten ruim op voorhand en coherent op de hoogte worden gehouden van de keuze van elke andere lidstaat. Hierbij gaat de commissie er eenvoudigweg van uit dat, aangezien alle landen nu tot een bepaalde GMT-tijd behoren, ze die niet zullen wijzigen als de seizoenwissel wordt afgeschaft. Ze gaat hierbij voorbij aan het feit dat de afschaffing gewijzigde situaties met zich mee brengt, waarbij de remediëring niet langer in een seizoenwissel, maar wel in het overgaan naar een - van buurlanden verschillende - GMT-zone zou kunnen gevonden worden.

Indien uit verdere analyse en overleg blijkt dat de negatieve gevolgen van het Commissievoorstel groter worden geacht dan het behoud van de huidige situatie, blijft de huidige bestaande regeling beter behouden.

De Bijlage bij de vermelde Nota aan de Vlaamse Regering bevat volgende conclusie:

De meeste sectoren ondervinden geen operationele moeilijkheden meer bij de omschakeling tweemaal per jaar. Een afschaffing ervan heeft geen al te grote implicaties.

Het wegnemen van de negatieve effecten van abrupte wijzigingen wordt positief onthaald. Verder staan de meeste sectoren eerder neutraal tegenover de afschaffing.

Het voorstel van de Europese Commissie tot afschaffing van de wissel kan worden bijgetreden, aangezien uit de analyse blijkt dat de negatieve gevolgen ervan niet groter zouden zijn dan deze vastgesteld bij het behoud van de wissel.

De Vlaamse Regering is voorstander van een uitstel van ten minste 12 maanden van de door de Europese Commissie gestelde deadline om alle mogelijke opties, inclusief het behoud van de bestaande regeling, te analyseren en er over te overleggen met de andere lidstaten, de buurlanden in het bijzonder. Ze zal de objectieve analyse en het overleg met andere lidstaten en buurlanden als basis nemen voor een beslissing, in plaats van een publieke bevraging. De minister-president zal dit standpunt zowel interfederaal als in zijn Europese contacten aanbrengen.

EUROPESE AANVANGSEFFECTBEOORDELING, OPENBARE RAADPLEGING, ROUTEKAART

Aanvangseffectbeoordeling

De Europese Commissie heeft geen aanvangseffectbeoordeling opgesteld.

Openbare raadpleging

De Commissie heeft van 4 juli tot 16 augustus 2018 een openbare raadpleging gehouden om de standpunten van de Europese burgers, belanghebbenden en lidstaten te verzamelen over de bij Richtlijn 2000/84/EG vastgestelde EU-zomertijd en over mogelijke wijzigingen van die regelingen, met name de afschaffing van de halfjaarlijkse omschakeling. Hoewel de raadplegingsperiode korter was dan de gebruikelijke termijn van 12 weken, ontving de Commissie ongeveer 4,6 miljoen reacties, waarvan meer dan 99 % van burgers. Er kwamen reacties uit alle lidstaten, hoewel de respons varieert van lidstaat tot lidstaat: de respons was het grootst in Duitsland, Oostenrijk en Luxemburg, gevolgd door Finland, Estland en Cyprus. 84 % van alle respondenten wil dat de klok niet langer tweemaal per jaar wordt verzet, terwijl 16 % die regeling wil behouden.

Routekaart

De Europese Commissie heeft geen routekaart gepubliceerd over dit voorstel

Effectbeoordeling

De Europese Commissie heeft geen effectbeoordeling gepubliceerd voor dit voorstel.

EERSTE INSCHATTING SUBSIDIARITEIT

De essentie van het voorstel betreft de afschaffing van de switch tussen zomer- en wintertijd die jaarlijks in maart en oktober in de hele EU gebeurt. Dit is een bevoegdheid van de Europese Unie om de interne markt efficiënt te laten functioneren. De keuze voor permanente zomer- of wintertijd valt echter onder de bevoegdheid van de lidstaten en hier kan de EU geen verplichting opleggen, vandaar de keuze voor een aanbeveling om dit op gecoördineerde wijze te doen.

De hiervoor vermelde Nota aan de Vlaamse Regering bevat geen specifieke subsidiariteitselementen.

5. Mededeling over het investeringsplan voor Europa: stand van zaken en volgende stappen

KERNINFORMATIE

Titel	Mededeling over het investeringsplan voor Europa: stand van zaken en volgende stappen
Publicatiedatum	22 november 2018

HOOFDACTOREN EU

Europese Commissie	DG Economische en Financiële Zaken
Raad van de EU	Raad Economische en Financiële Zaken
Europees Parlement	Commissie Economische en Monetaire Zaken

HOOFDACTOREN VLAANDEREN

Trekkend Vlaams minister	Geert Bourgeois, Minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed In nauwe samenwerking met Lydia Peeters, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie
Betrokken Vlaams ministers	Alle ministers van de Vlaamse Regering
Trekkend Vlaams beleidsdomein	Beleidsdomein internationaal Vlaanderen In nauwe samenwerking met beleidsdomein Financiën en Begroting
Betrokken Vlaamse beleidsdomeinen	Alle beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid
Vlaamse Belanghebbenden	Er wordt geen consultatie van belanghebbenden georganiseerd omtrent deze Mededeling.

BESHIKBARE INFORMATIE OVER HET TE VERWACHTEN INITIATIEF

Essentie van het voorstel

Hieronder gaat een samenvatting van de Mededeling, die uit 4 hoofdstukken bestaat, alsook 2 bijlagen:

1. Een Europees initiatief om investeringen te stimuleren

Een van de eerste prioriteiten van de Commissie-Juncker was het om de economie een forse impuls te geven en iets te doen aan de investeringskloof die in de Europese Unie was ontstaan door de financieel-economische crisis. In november 2014 is de Commissie met het Investeringsplan voor Europa - het plan-Juncker - gekomen. Dankzij het Europees Fonds voor strategische investeringen (EFSI), de financiële ruggengraat van het Investeringsplan, konden er voor 360 miljard EUR extra investeringen komen (stand november 2018). Daarmee werd de initiële doelstelling van 315 miljard EUR duidelijk overtroffen. Het fonds is verlengd tot eind 2020 en zou tegen dan moeten uitkomen op 500 miljard EUR extra investeringen.

Het plan-Juncker creëerde ook een projectenpijplijn, een hub die advies en technische bijstand geeft aan projectpromotoren en zette in op maatregelen om het ondernemingsklimaat investeringsvriendelijker te maken.

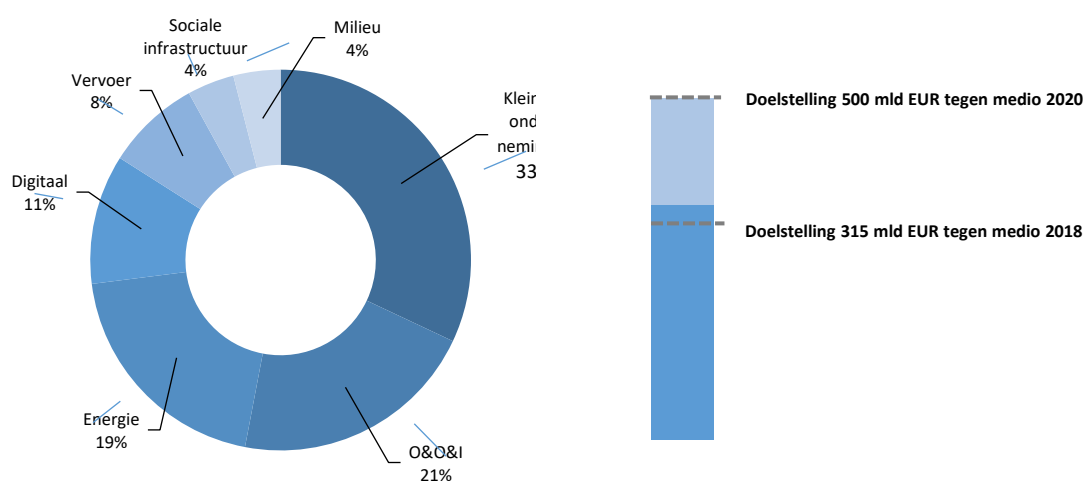
2. Het Investeringsplan voor Europa begint vruchten af te werpen

Particuliere investeringen mobiliseren in het algemeen belang

In november 2018 waren 993 door het fonds gesteunde transacties goedgekeurd door de Europese Investeringsbank Groep met een totale waarde aan investeringen van 360 miljard EUR. Twee derde van de opgehaalde 360 miljard EUR is afkomstig uit particuliere bronnen.

Het fonds maakt volgens de Commissie ook zijn "additionaliteits"-doelstelling waar. De projecten die via het fonds begrotingssteun ontvangen, moeten marktfalen of suboptimale investeringsituaties aanpakken en het moet zo zijn dat de projecten, zonder steun van het fonds, niet in dezelfde periode of in dezelfde mate financiering hadden gekregen. Het aandeel speciale activiteiten (activiteiten die een groter risico inhouden dan het risico dat de Europese Investeringsbank doorgaans accepteert) is toegenomen tijdens de uitvoering van het fonds over de periode 2014-2017 - van 4,6 miljard EUR in 2014 naar 17,9 miljard EUR in 2017.

Figuur 2 - Resultaten van het Europees Fonds voor strategische investeringen (november 2018)

Alle lidstaten hebben van het Europees Fonds voor strategische investeringen kunnen profiteren. Momenteel zijn de gemobiliseerde investeringen, afgezet tegen het bbp, het hoogst in Griekenland, Estland, Litouwen, Portugal en Bulgarije. De bedragen zijn grotendeels naar landen gegaan die het hardst door de financiële crisis werden getroffen, de landen waar investeringen het sterkst waren teruggelopen.

Het Investeringsplan heeft bijgedragen aan banencreatie en groei. EFSI ondersteunt totnogtoe meer dan 750 000 banen (1,4 miljoen banen tegen 2020). Voorts heeft het Investeringsplan het bbp van de EU al met 0,6 % doen toenemen (1,3 % tegen 2020). Bovendien wordt het macro-economische effect van de hervormingen voor de digitale eengemaakte markt, de strategie voor de eengemaakte markt, de kapitaalmarktenunie en de energie-unie ingeschat op 1 miljoen extra banen tegen 2030 en een verdere stijging van het bbp van de EU met 1,5 % tegen 2030.

Verbeteren van de kwaliteit van projecten en zorgen voor een stabiele projectenpijpleiding

De investeringsadvieshub heeft totnogtoe 860 verzoeken behandeld. Daarnaast heeft de hub meer dan 20 overeenkomsten gesloten met nationale stimuleringsbanken of -instellingen en de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling (EBRD). Het Europees investeringsprojectenportaal heeft totnogtoe bijna 450 investeringsprojecten gepubliceerd. Volgens een enquête onder projectpromotoren is voor 80 % van de projecten contact

opgenomen door investeerders.

InvestEU: investeringsondersteuning naar een volgend niveau tillen

In het kader van het Meerjarig Financieel Kader 2021-2027 publiceerde de Commissie een voorstel voor een InvestEU-programma. InvestEU zal 13 centraal door de Commissie beheerde financiële instrumenten bundelen. De verwachting is dat het InvestEU-fonds ten minste 650 miljard EUR extra investeringen zal aantrekken. Hierbij zal de klemtoon liggen op sociaaleconomische en ecologische resultaten, zoals het mitigeren van klimaatverandering.

3. Het wegwerken van belemmeringen voor investeringen

In zijn derde pijler zet het Investeringsplan voor Europa in op het verbeteren van het investeringsklimaat. Dat gebeurt door op alle institutionele en bestuurlijke niveaus belemmeringen voor investeringen in kaart te brengen en op te ruimen, onder meer waar het gaat om bureaucratie en knelpunten in de regelgeving.

a. Initiatieven op EU-niveau

De Commissie meldt een hele reeks initiatieven die het nam om bestaande belemmeringen weg te nemen, onder volgende noemers:

- De interne markt in al zijn dimensies verdiepen (oa strategie voor de digitale eengemaakte markt, strategie voor de interne markt)
- Kapitaalmarkten (om vrije kapitaalstromen in de EU te verzekeren)
- Vervoers- en energie-infrastructuur (oa trans-Europese energie-infrastructuurprojecten, pakket 'Schone energie voor alle Europeanen')
- Mensen, onderwijs en vaardigheden (oa Europese Pijler van sociale rechten, vaardighedenagenda, Europese onderwijsruimte, investeringen in sociale voorzieningen)
- Europese structuur- en investeringsfondsen (oa ex-antevoorwaarden, vermindering regeldruk in nieuwe MFK, bundeling fondsen onder InvestEU in nieuwe MFK)
- Staatssteun (oa vereenvoudiging staatssteunregels, verruiming groepsvrijstellingsverordening, voorstel wijziging machtigingsverordening)

b. Belemmeringen op nationaal en regionaal niveau aanpakken

Met nationale structurele hervormingen worden vaak zwakke punten in het ondernemingsklimaat aangepakt en knelpunten die een rem zetten op investeringen. Het Europees semester helpt lidstaten hun budgettaire, macro-economische en structurele beleid beter te coördineren door dit af te stemmen op regels en doelstellingen die op EU-niveau zijn overeengekomen. De jongste verslagen, die in maart 2018 zijn gepubliceerd, maken duidelijk dat er vooruitgang wordt geboekt bij het aanpakken van de investeringsuitdagingen in een aantal sectoren. In sommige lidstaten moet er echter een sterkere impuls voor de uitvoering van uitstaande structurele hervormingen komen. De Commissie heeft de lidstaten een overzicht gegeven van de belangrijkste uitdagingen in het kader van investeringen op nationaal niveau en de nodige hervormingen. Potentiële uitdagingen voor investeringen werden ingedeeld in vijf brede categorieën:

1. openbaar bestuur/ondernemingsklimaat;
2. arbeidsmarkt/onderwijs;
3. financiële sector/belastingen;
4. onderzoek, ontwikkeling en innovatie,
5. sectorale regulering.

De jongste jaren hebben lidstaten aanzienlijke vooruitgang geboekt in gunstigere investeringsvoorwaarden. Goede voorbeelden zijn onder meer onlineregistratie van nieuwe bedrijven, één loket-systemen voor het registreren van bedrijven of voor het oplossen van veel voorkomende problemen, maar ook het afschaffen of verlagen van parafiscale heffingen en andere vergoedingen die bedrijven moeten voldoen.

Het is van cruciaal belang om het niveau van de vaardigheden op te krikken en deze beter af te stemmen op de behoeften van de arbeidsmarkt, om zo de productiviteit en het aanpassingsvermogen van de werknemers te verhogen. De lidstaten zijn sinds 2015 meer aandacht gaan besteden aan beleid dat inzet op het bevorderen van vaardigheden.

Ondanks de aanzienlijke vooruitgang die is geboekt bij het verbeteren van het investeringsklimaat, liggen er nog steeds grote uitdagingen en het voltooiën van de uitvoering van lopende hervormingen blijft een prioriteit. De lidstaten dienen meer inspanningen te leveren om de noodzakelijke hervormingen door te voeren en zo belemmeringen voor investeringen op te ruimen. De Commissie maakt in de jaarlijkse groeianalyse 2019 ook een beoordeling van de uitdagingen voor het investeringsklimaat in de lidstaten.

4. Conclusies en aandachtsgebieden voor prioritair optreden

De investeringsquotes zijn sterk toegenomen sinds het Investeringsplan voor Europa van start is gegaan, maar ze blijven onder het niveau van vóór de crisis. Met haar voorstel voor het InvestEU-programma wil de Commissie steun voor investeringen in de EU naar een volgend niveau tillen.

Niet alleen binnenlandse investeringen moeten worden gestimuleerd, ook moet er een investeringsvriendelijker klimaat komen om de positie van de EU in de wereldeconomie te versterken als een aantrekkelijke bestemming voor investeringen. Door de interne markt, de kapitaalmarktenunie, de digitale eengemaakte markt en de energie-unie te voltooiën, en tegelijk de mededingingsregels in alle sectoren te handhaven, zou de overgrote meerderheid van de resterende belemmeringen voor investeringen op Europees niveau verdwijnen.

In het kader van het Europees semester zal de Commissie beleidsprioriteiten blijven bepalen en de vooruitgang blijven monitoren die bij de uitvoering van hervormingen is geboekt. Op dit punt zijn er nog verschillen tussen lidstaten en tussen beleidssectoren. Het Europees semester 2019 zal sterker de nadruk leggen op het identificeren en prioriteren van investeringsbehoeften op het nationale niveau als leidraad bij programmeringsbesluiten voor het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds plus (ESF+) en het Cohesiefonds. Voorts worden de lidstaten opgeroepen om voor de periode 2021-2030 nationale energie- en klimaatplannen van hoge kwaliteit uit te werken en in te dienen, zodat er een stabiel en faciliterend regelgevingskader komt voor investeringen in energie en klimaat.

Ook in de voorstellen van de Commissie voor het nieuwe Meerjarig Financieel Kader komt de klemtoon sterker te liggen op investeringen en op de complementariteit tussen de betrokken EU-fondsen. Daarbij wordt verwezen naar het steunprogramma voor hervormingen, de Europese stabilisatiefunctie voor investeringen, het cohesiebeleid, de Connecting Europe Facility, Horizon Europa en het nieuwe InvestEU-fonds. De Commissie heeft ook voorgesteld om diverse financieringsstromen voor innovatie samen te brengen in één instrument, de Europese Innovatieraad. Dit moet helpen om de financieringskloof voor innovatie met hoog risico in de Europese start-upsector aan te pakken.

Bijlage 1

Bijlage 1 biedt een overzicht van thematische discussies over belemmeringen voor investeringen binnen comités van de Raad. Volgende categorieën komen daarbij aan bod:

1. Investeringsprestaties en – knelpunten
2. Infrastructuurinvesteringen
3. Investerings in immateriële activa

Bijlage 2

In bijlage 2 wordt per lidstaat een overzicht gegeven van de vooruitgang bij het aanpakken van uitdagingen voor investeringen. Voor België ziet dat overzicht er als volgt uit:

Overheid / ondernemingsklimaat	
Regeldruk en administratieve lasten	beperkte vooruitgang
Overheid	
Overheidsopdrachten / PPP's	
Rechtspraak	
Insolventieraamwerk	
Mededingings- en reguleringsraamwerk	
Arbeidsmarkt / Onderwijs	
Ontslagbescherming en raamwerk arbeidscontracten	
Lonen en loonvorming	Aanzienlijke vooruitgang
Onderwijs, vaardigheden en een leven lang leren	Enige vooruitgang
Financiële sector / Belastingen	
Belastingen	Enige vooruitgang
Toegang tot financiering	Enige vooruitgang
Onderzoek, ontwikkeling en innovatie	
Samenwerking academische wereld, onderzoek en bedrijfsleven	
Financiering onderzoek, ontwikkeling en innovatie	
Sectorale regulering	
Zakelijke diensten / Gereguleerde beroepen	beperkte vooruitgang
Detailhandel	beperkte vooruitgang
Bouw	
Digitale economie / Telecom	beperkte vooruitgang
Energie	beperkte vooruitgang
Vervoer	beperkte vooruitgang

Inschatting van het voorstel

De inschatting van het Europees Fonds voor Strategische Investerings vindt u terug in VR_2018_1210_MED.0378.1 getiteld 'Evaluatie EFSI in Vlaanderen'.

EERSTE VLAAMSE POSITIE

De eerste Vlaamse positie t.a.v. InvestEU vindt u terug in VR_2018_1611_MED.0424_1 getiteld 'Overzicht van de belangrijkste ontwikkelingen in de Europese Unie – oktober 2018' (bijlage II.2).

EUROPESE AANVANGSEFFECTBEOORDELING, OPENBARE RAADPLEGING, ROUTEKAART

Aanvangseffectbeoordeling

De Europese Commissie heeft geen aanvangseffectbeoordeling opgesteld.

Openbare raadpleging

De Europese Commissie heeft geen openbare raadpleging georganiseerd over dit voorstel.

Routekaart

De Europese Commissie heeft geen routekaart gepubliceerd over dit voorstel.

6. Mededeling over de herziening van de strategie voor de bio-economie van 2012

KERNINFORMATIE

Titel	A sustainable Bio-economy for Europe: strengthening the connection between economy, society and the environment Updated Bioeconomy Strategy
Publicatiedatum	11 oktober 2018

HOOFDACTOREN EU

Europese Commissie	Directoraat-Generaal Research and Innovation (unit F – Bioeconomy)
Raad van de EU	Raad Landbouw en Visserij, Raad Concurrentievermogen, ... (Er kunnen nog andere raadsformaties betrokken worden in de toekomst.)
Europees Parlement	ITRE

HOOFDACTOREN VLAANDEREN

Trekkend Vlaams minister	Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport
Betrokken Vlaams ministers	Koen Van den Heuvel, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw
Trekkend Vlaams beleidsdomein	Dept Economie, Wetenschap en Innovatie Voorzitter Interdepartementale Werkgroep Bio-economie in 2019
Betrokken Vlaamse beleidsdomeinen	Dept. Economie, Wetenschap en Innovatie, VLAIO, PMV Dept. Landbouw en Visserij, ILVO Dept. Omgeving, ANB, OVAM, VEA Interdepartementale Werkgroep Bio-economie
Vlaamse Belanghebbenden	

BESCHIKBARE INFORMATIE OVER HET TE VERWACHTEN INITIATIEF

Essentie van het voorstel

De strategie is een grondige actualisering van de EU Bio-economie strategie van 2012. De nieuwe strategie wil de Bio-economie opbouwen op een duurzame en circulaire manier. "Sustainable & Circular: Bioeconomy the European way". Dit biedt oplossingen voor globale uitdagingen (klimaatverandering, land en ecosysteem degradatie, populatiegroei, enz.) en UN SDG's, volgend op een extensieve evaluatie van de Bio-economie strategie van 2012.

De strategie is opgebouwd rond 14 actiepunten die in 2019 gelanceerd zullen worden.

https://ec.europa.eu/commission/news/new-bioeconomy-strategy-sustainable-europe-2018-oct-11-0_en

De bio-economie biedt een duurzaam alternatief voor het gebruik van fossiele grondstoffen die als brandstoffen en voor de productie van materialen, chemische en farmaceutische producten gebruikt worden en vervuילend zijn voornamelijk door hoge uitstoot van broeikasgassen, vervuiling van land en water.

Op basis van de expert review 2017 werden de **5 objectieven** van de Strategie in 2012 herbevestigd voor de update van de Bio-economie strategie:

- voedsel- en voedingszekerheid waarborgen
- natuurlijke hulpbronnen duurzaam beheren
- afhankelijkheid van niet-hernieuwbare, niet-duurzame bronnen verminderen
- klimaatverandering afbouwen en aanpassen aan de klimaatverandering
- concurrentievermogen van EU versterken en jobs creëren

Deze objectieven moeten verwezenlijkt worden via 14 concrete acties die in 2019 voorgesteld zullen worden weliswaar zonder budgettaire of legale verbintenissen voor de volgende commissie gezien de implementatie zal voortduren tot 2025. De 14 acties zijn gegroepeerd in drie actiegebieden:

1. **Versterken en opschalen van de biogebaseerde sectoren**, ontsluiten van investeringen en markten.
 - 1.1 Mobiliseren van publieke en private actoren in R&D en industrialisatie van duurzame, circulaire, inclusieve, en biogebaseerde oplossingen intensifiëren;
 - 1.2 Lancering van het EUR 100 Mill. thematisch investeringsplatform voor een circulaire bio-economie;
 - 1.3 Studie en analyse van de drivers en barrières, en begeleiding bij uitrol van innovaties;
 - 1.4 Promoten en ontwikkelen van standaarden en marktprikkels, en verbeteren van bestaande labels;
 - 1.5 De ontwikkeling van nieuwe duurzame bioraffinaderijen faciliteren;
 - 1.6 R&D investeringen voor duurzame alternatieven voor fossiele materialen, door mobilisering van actoren, inclusief in de plastics sector voor plastic-vrije zeeën en oceanen.
2. **Versneld uitrollen van lokale bio-economieën** in heel Europa.
 - 2.1 Uitrol van een agenda voor duurzame voedsel-, land- en bosbouw-, en biobased productiesystemen in een circulaire bio-economie
 - 2.2 Pilotacties om lokale bio-economie te ondersteunen via EC instrumenten en programma's
 - 2.3 EU bio-economie beleidsondersteuning voor lidstaten en regio's en een Europees forum voor lidstaten
 - 2.4 Promoot opleidingen, training en nieuwe vaardigheden voor de bio-economie
3. **Kennisopbouw over de ecologische grenzen** aan de bio-economie
 - 3.1 Vergroot de kennis over de bio-economie, biodiversiteit en ecosystemen, en maak deze beschikbaar door het bio-economie kenniscentrum
 - 3.2 Vergroot de meet-, monitoring en rapporteringscapaciteiten in heel de EU via een coherent monitoring systeem
 - 3.3 Voorzie begeleiding voor de bio-economie om binnen ecologische grenzen te blijven
 - 3.4 Integreer de voordelen van ecosystemen met een hoge biodiversiteitsgraad in primaire productie door steun voor agro-ecologie, voor ontwikkeling van microbiom-gebaseerde oplossingen en voor nieuwe instrumenten om bestuivers in de waardeketens te integreren.

Voorgestelde focus en aanpak van de EC

De tekst geeft aan op welke manier de Europese commissie deze acties wil doorvoeren. De strategie verzamelt een hele grote diversiteit aan acties, gaande van directe interventies via R&D-programma's, naar investeringen met Europese fondsen, tot aansturing en ondersteuning van nationale en regionale initiatieven.

De Commissie verzamelt de meeste acties waar ze zelf tussenkomen in de economische structuur van Europa onder actiegebied 1: R&D en industrialisatie via Horizon Europe (acties 1.1 en 1.6), en investeringen via de EIB en EIF (actie 1.2). Voor actiegebied 2 is vooral actie 2.2 geleid vanuit verschillende instrumenten binnen de Commissie (ERDF, LIFE, EIT Food, EIP Agri,...). In actiegebied 3 zit actiepunt 3.1 ook onder HE, maar hierbij is het niet het objectief om rechtstreeks nieuwe economische acties uit te voeren, eerder om Europese kennis op te bouwen.

De andere acties richten zich op de verzameling van informatie en op de vrijwillige ondersteuning voor nationale en regionale initiatieven. Het grootste deel van de acties binnen de Europese strategie is dus gericht op de versterking van nationale en regionale initiatieven door het creëren van betere kennis, marktincentives of platformen voor beleidsadvies. De strategie rekent dus sterk op het nationale en regionale niveau om de bio-economie te realiseren.

Europese biogebaseerde waardeketens versus lokale landbouw ?

De drie actiegebieden zijn erg coherent gedefinieerd. Actiegebied 1 verzamelt de acties om de biogebaseerde waardeketens op te bouwen. Actiegebied 2 richt zich op rurale ontwikkeling en primaire productie. Actiegebied 3 verzamelt dan het werk om de ontwikkeling te monitoren en de ecologische randvoorwaarden beter in kaart te brengen. Afstemming tussen de deelgebieden, in het bijzonder tussen actiegebied 1 en 2 moet bewaakt worden.

EERSTE VLAAMSE POSITIE

Gezien de grote maatschappelijke (lokale tot globale) uitdagingen, en de oplossingen die de duurzame en circulaire bio-economie kan bieden in de vernieuwing van onze industrie, de modernisering van primaire productiesystemen, bescherming van onze ecosystemen en biodiversiteit, willen wij deze actualisering van de Europese bio-economie zeer toejuichen. Specifiek verwelkomen we volgende aspecten uit de strategie:

- De **brede ondersteuning voor R&D, en uitrol van innovaties** in de hele EU
- De grotere aandacht die in deze strategie gaat naar de **duurzame en lokale productie in de primaire sector** en de aandacht om de landbouwsector sterker te integreren in de rest van de waardeketens.
- De **erkenning van het belang en het behoud van ecosystemen en hun biodiversiteit** voor de ontwikkeling van de bio-economie en voor de sector, met o.m. ondersteuning van agro-ecologie, instrumenten rond bestuivers...
- De inspanning die de Commissie zal doen om **richtsnoeren** te verstrekken om de bio-economie binnen veilige ecologische grenzen te houden en de capaciteit te verhogen **van meting, monitoring en rapportage** m.b.t. een duurzame bio-economie, onder meer door de ondersteuning van een **circulaire** bio-economie en **bevestiging van het principe van cascadering**
- De **analyse van bestaande standaarden en labels** en hun geschiktheid voor biogebaseerde producten en van de nood voor nieuwe specifiek voor biogebaseerde producten ontwikkelde standaarden en labels

We verwelkomen ook de coherente opbouw van de strategie, en de goede balans die gevonden is tussen Europese acties, en de ondersteuning van regionale en nationale initiatieven. Afstemming tussen de deelgebieden, in het bijzonder actiegebied 1 en 2, moet bewaakt worden. Het regionale potentieel voor de ontwikkeling van de bio-economie mag wel niet enkel worden

bekeken in termen van beschikbare biomassa maar moet de mogelijke aansluiting bekijken met innovatiepartners hoger in de waardeketen, met een optimale cascadering in het achterhoofd.

We willen erop wijzen dat de bio-economie een groot Europees potentieel heeft door het samenbrengen van de verschillende sterktes verspreid over Europa, door combinatie van innovatieve technologische expertises met lokale ontwikkelingen in andere regio's. Het is belangrijk om deze internationale samenwerking voorop te stellen in de ontwikkeling van de bio-economie en nieuwe Europese waardeketens mogelijk te maken.

De aangepaste strategie van Europa geeft een nieuw momentum aan de ontwikkeling in Europa, en hier kan Vlaanderen ook mee gebruik van maken. De geactualiseerde Bio-economie strategie 2018 hangt nauw samen met volgende beleidsvisies en ontwikkelingen in Vlaanderen:

- De Vlaamse Strategie voor de bio-economie 2030,
- Het werk van de interdepartementale werkgroep voor de bio-economie
- Het omgevingsbeleid, inclusief klimaat- en energiebeleid
- Het natuurbeleid
- Het landbouw-en visserijbeleid,
- Het industrie- en innovatiebeleid
- De circulaire economie transitie/strategie,
- Het huidige en toekomstige actieplan biomassareststromen
- De huidige en toekomstige roadmap voedselverliezen
- Het afvalbeleid
- Het bodem(sanerings)beleid

EUROPESE AANVANGSEFFECTBEOORDELING, OPENBARE RAADPLEGING, ROUTEKAART

Aanvangseffectbeoordeling: impact assessment

De Europese Commissie heeft geen aanvangseffectbeoordeling opgesteld gezien het om een actualisering van een bestaande strategie van uit 2012 gaat.

Openbare raadpleging

De Europese Commissie heeft vanaf 2016 openbare raadplegingen georganiseerd over dit voorstel via een uitgebreide consultatie van allerhande comités en stakeholder organisaties ingezet zoals SCAR BSW (strategische werkgroep bio-economie), ERRIN BioE WG, BBI JU SRG (States representatives Group) e.a. EC riep ook op 16 maart 2018 de vertegenwoordigers van de lidstaten/regio's samen om hun reeds bestaande bio-economie strategieën en/of plannen hieromtrent kenbaar te maken. Er werd hierbij ook een fiche aangereikt voor de deelnemers om hun inbreng te doen over de update van de EU strategie.(cfr Vlaamse bijdrage).

Een uitgebreide onafhankelijke evaluatie (2017) van de EU strategie van 2012 is publiek beschikbaar.

(https://ec.europa.eu/bioeconomy/pdf/publications/bioeconomy_expert_group_report.pdf)

Samenvatting resultaten

- Doelstellingen blijven relevant, minder acties, beter opvolgings- en monitoring systeem, EU is nog steeds globaal leider in BioE onderzoek en technologie ontwikkeling, platforms en industriële actoren, inclusieve link tussen BioE gerelateerde industrieën.(o.a.door BBI JU).
- De bio-economie strategie heeft ook aanleiding gegeven tot verschillende nationale en regionale strategieën in de EU (oa. In Vlaanderen)

- De oprichting van BBI JU heeft in belangrijke mate bij gedragen tot infrastructuur-investeringen van de industrie in Europa; piloot- en demonstratie projecten, flagship fabrieken
- Er is betere afstemming nodig met recent EU beleid (klimaat, nieuwe GLB, Energie, afval enz), ecosysteemdiensten, meer nadruk op mariene systemen, duurzaamheid, en circulariteit, cascadering, gebruik van afvalstromen.
- BioE en CE zijn verschillende concepten maar vertonen sterke complementariteit
- Betere implementatie door versterkte samenwerking binnen de EC en betrokkenheid van publieke en private stakeholders en maatschappelijke organisaties.

Routekaart gepubliceerd februari 2018 open feedback periode 20/2-20/3/2018, er werden 92 reacties geregistreerd. De routekaart is raadpleegbaar op https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/ares-2018-975361_en

7. Gecoördineerd plan voor de ontwikkeling en het gebruik van kunstmatige intelligentie in Europa.

KERNINFORMATIE

Titel	Gecoördineerd plan voor de ontwikkeling en het gebruik van kunstmatige intelligentie in Europa
Publicatiedatum	7 december 2018
Referentie	COM (2018) 795
Link	https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/coordinated-plan-artificial-intelligence

HOOFDACTOREN EU

Europese Commissie	Directoraat-Generaal voor Communicatienetwerken, Inhoud en Technologie
Raad van de EU	Raad Concurrentievermogen
Europees Parlement	Industrie, onderzoek en energie (ITRE)

HOOFDACTOREN VLAANDEREN

Trekkend Vlaams minister	Philippe Muyters, Vlaams minister voor Werk, Economie, Innovatie en Sport
Betrokken Vlaams ministers	Geert Bourgeois, Minister-President Liesbeth Homans, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en armoedebestrijding Hilde Crevits, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming
Trekkend Vlaams beleidsdomein	Departement Economie, Wetenschap en Innovatie
Betrokken Vlaamse beleidsdomeinen	Internationaal Vlaanderen Kanselarij en Bestuur Onderwijs en Vorming
Vlaamse Belanghebbenden	Representatieve adviesgroep die het Vlaamse AI-programma mee begeleiden met vertegenwoordigers van de universiteiten, kennisinstellingen en het bedrijfsleven.

ESSENTIE VAN HET VOORSTEL

Het gecoördineerd AI-plan heeft als doelstelling om *“de impact van investeringen van de EU en lidstaten te maximaliseren, synergiën en samenwerking doorheen de EU aan te moedigen, met inbegrip van het ethische, om best practices uit te wisselen en collectief de weg voorwaarts te bepalen”*. Het plan zet een ethische, mens-gecentreerde AI centraal waarmee Europa zich weet te differentiëren op het wereldtoneel, een ‘AI made in Europe’.

Een versterkt investeringsritme in zowel onderzoek, diffusie naar het bedrijfsleven en ‘enabling’ technologieën zal hiertoe noodzakelijk zijn. Met het oog op deze doelstellingen wil de Commissie nieuwe en bestaande centra rond AI en bijhorende technologieën beter netwerken en versterken. Hiervoor voorziet ze zogenaamde excellentiecentra rond onderzoek, test- en experimenteerfaciliteiten, digitale hubs voor disseminatie naar de kmo’s; netwerken en centra die de komende jaren zullen worden geselecteerd of opgericht.

Voor dit alles zou het investeringsritme stelselmatig moeten stijgen tot 20 miljard euro per jaar in AI in de periode 2021-2027, waarbij de overheidsinvesteringen met 70% toenemen ten opzichte van het huidige niveau. Het Europees gecoördineerd AI-plan zal daarom vanaf het nieuw meerjarig financieel kader (MFK) in nauw verband staan, naast Horizon Europe, met het 'Digitaal Europa Programma'. Een nieuw programma gericht op disseminatie en capaciteitsversterking in nieuwe, aan elkaar gelinkte technologiedomeinen zoals AI, cybersecurity en high performance computing.

INSCHATTING VAN HET VOORSTEL

Extra investeringen in AI op Europese schaal zijn in de wereldwijde competitie een noodzakelijkheid, waarbij ook Vlaanderen belang heeft bij het vrijwaren van haar competitieve economie. Het uitrollen van een Europese strategie stelt Europa en Vlaanderen bovendien in staat de voordelen en kenmerken van AI volop te benutten.

De doelstellingen om te werken overheen de hele kennisketen is op maat van de Vlaamse triple-helix filosofie. De wens om in elk land tot een specifieke strategie met bijhorende extra investeringen te komen ligt in lijn met de ambitie om van Vlaams minister Muyters om tot Vlaams AI-programma te komen. Hiermee tonen de Vlaamse noden en beleidsinitiatieven een grote mate van complementariteit met de Europese doelstellingen.

VLAAMSE POSITIE

Vlaanderen steunt het gecoördineerd Europees AI-plan waarbij Vlaanderen binnenkort niet alleen voldoet aan de vraag om een strategie/actieplan te ontwikkelen, maar ook om 70% meer te investeren vanuit overheidsbudgetten. Eind september 2018 besliste de Vlaamse regering om jaarlijks 30 miljoen euro extra te investeren in een coherent programma dat gelijkloopt met de prioriteiten die de Europese Commissie legt op ethiek, versterking van het onderzoek en de take-up door het bedrijfsleven. Dit zijn ook de drie luiken waar het Vlaams AI-programma op inzet, namelijk: flankerend beleid (met belangrijke rol voor ethiek en skills), take up door het bedrijfsleven en top strategisch basisonderzoek.

Het is wachten op de verdere uitrol of concretisering van het AI-plan om concrete Vlaamse posities in te nemen ten aanzien van bepaalde initiatieven.

EUROPESE AANVANGSEFFECTBEOORDELING EN OPENBARE RAADPLEGING

Aanvangseffectbeoordeling

De Europese Commissie heeft geen aanvangseffectbeoordeling opgesteld.

Openbare raadpleging

De Europese Commissie heeft geen openbare raadpleging georganiseerd over dit voorstel.

8. Actieplan inzake desinformatie

KERNINFORMATIE

Titel	EU-actieplan inzake desinformatie
Publicatiedatum	5 december 2018 [JOIN(2018) 36 final]

HOOFDACTOREN EU

Europese Commissie	DG Communicatienetwerken, Inhoud en Technologie (CONNECT) Europese Dienst voor Extern Optreden (EDEO)
Raad van de EU	Het dossier raakt aan verschillende filières (OJCS, COMP, JBZ, RAZ, ...)
Europees Parlement	Het dossier raakt aan verschillende comités (ITRE, IMCO, JURI, CULT, ...)

HOOFDACTOREN VLAANDEREN

Trekkend Vlaams minister	Sven Gatz, Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel
Betrokken Vlaams ministers	Hilde Crevits, Viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs Liesbeth Homans, Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen, Armoedebestrijding en Sociale Economie.
Trekkend Vlaams beleidsdomein	Beleidsdomein CJSM – Departement Cultuur, Jeugd en Media
Betrokken Vlaamse beleidsdomeinen	Cultuur, Jeugd, Sport en Media Onderwijs en Vorming Kanselarij en Bestuur
Vlaamse belanghebbenden	Afhankelijk vanuit welke hoek het dossier wordt bekeken, zijn er veel perspectieven mogelijk: economie (e-commerce en aansprakelijkheid platformen), bestuur (radicalisering via nepnieuws), ... en zijn er ook federale aanknopingspunten (binnenlandse zaken, defensie, justitie, buitenlandse zaken via hybride bedreigingen, radicalisering, fundamentele rechten/vrije meningsuiting, ...)

BESCHIKBARE INFORMATIE OVER HET TE VERWACHTEN INITIATIEF

Essentie van het voorstel

De Europese Unie bestrijdt desinformatie actief sinds 2015.

Het EU-actieplan voor meer inspanningen om desinformatie in Europa en daarbuiten tegen te gaan bevat **10 acties die steunen op de hiernavolgende 4 pijlers:**

1. De EU-instellingen beter in staat stellen om desinformatie op te sporen, te analyseren en tegen te gaan

De taskforces strategische communicatie en de EU-Fusiecel voor analyse van hybride bedreigingen binnen de Europese Dienst voor Extern Optreden (EDEO), alsook de EU-delegaties in de nabuurschapslanden zullen worden versterkt met een aanzienlijk aantal extra gespecialiseerde personeelsleden en hulpmiddelen voor gegevensanalyse.

De begroting voor strategische communicatie binnen EDEO ter bestrijding van desinformatie en voor de bewustmaking van de negatieve gevolgen ervan zal naar verwachting meer dan verdubbelen, van 1,9 miljoen euro in 2018 tot 5 miljoen euro in 2019. De EU-lidstaten moeten deze maatregelen aanvullen door hun eigen middelen ter bestrijding van desinformatie te versterken.

2. Versterking van een gecoördineerde en gezamenlijke reactie op desinformatie

Tussen de EU-instellingen en de lidstaten zal een specifiek snelle waarschuwingssysteem (het zogenaamde *Rapid Alert System*) worden opgezet om de uitwisseling van gegevens en van evaluaties van desinformatiecampagnes te vergemakkelijken en in real-time te waarschuwen tegen desinformatiedreigingen. De EU-instellingen en de lidstaten zullen zich ook richten op proactieve en objectieve communicatie over waarden en beleid van de Unie.

3. Mobiliseren van de particuliere sector om desinformatie aan te pakken

Op 16 oktober 2018 werd de [praktijkcode](#) ondertekend door Facebook, Google, Twitter en Mozilla, alsook door de brancheorganisatie die de onlineplatforms vertegenwoordigt en door brancheorganisaties van de reclamesector en adverteerders. Zij moeten deze nu snel en doeltreffend uitvoeren, en hun aandacht speciaal richten op acties die urgent zijn in het licht van de Europese verkiezingen van 2019. Dit omvat onder meer het verzekeren van de transparantie van politieke propaganda, meer inspanningen om actieve nepaccounts te sluiten, het markeren van niet-menselijke interacties (bv. berichten die automatisch worden verspreid door "bots"), en samenwerking met factcheckers en academische onderzoekers om desinformatiecampagnes te detecteren en informatie die op waarheid gecontroleerd is, beter zichtbaar te maken en te verspreiden. De Commissie zal (in samenwerking met de Europese Groep van regelgevende instanties voor audiovisuele mediadiensten) van dichtbij en voortdurend toezien op de uitvoering van de verbintenissen.

4. Meer bewustwording en meer maatschappelijke weerbaarheid

Naast gerichte bewustmakingscampagnes zullen de EU-instellingen en de lidstaten mediageletterdheid bevorderen door specifieke programma's. Er zal steun worden verleend aan nationale multidisciplinaire teams van onafhankelijke factcheckers en onderzoekers om desinformatiecampagnes op sociale netwerken te detecteren en aan de kaak te stellen.

Inschatting van het voorstel

Voor Vlaanderen zijn er 3 van de 10 acties van belang, namelijk 7, 8 en 9. Deze acties zullen door Vlaanderen opgevolgd worden.

7. Met het oog op de Europese verkiezingen van 2019, maar ook op de langere termijn, zullen de Commissie en de "hoge vertegenwoordiger", in samenwerking met de lidstaten, doelgerichte campagnes en opleidingen organiseren in de EU en in de buurlanden om meer bewustzijn te creëren over de negatieve effecten van desinformatie. Ondersteuning van onafhankelijke media en kwaliteitsjournalistiek, evenals onderzoek naar desinformatie, zullen worden voortgezet

8. De lidstaten moeten, in samenwerking met de Commissie, de oprichting van teams van multidisciplinaire onafhankelijke factcheckers en onderzoekers steunen, om desinformatiecampagnes op verschillende sociale netwerken en op digitale media op te sporen.

9. Als onderdeel van de *Media Literacy Week* in maart 2019 zal de Commissie, in samenwerking met de lidstaten, grensoverschrijdende samenwerking tussen mediawijsheidsdeskundigen ondersteunen en praktische instrumenten lanceren ter bevordering van [mediageletterdheid](#).

De lidstaten moeten ook snel uitvoering geven aan de bepalingen van [AVMD-richtlijn](#) die betrekking hebben op mediageletterdheid.

In het kader van de *Media Literacy Week* zal er op 20 maart 2019 een gezamenlijke vergadering doorgaan van het AVMD-Contactcomité en de *Media Literacy Expert Group*. Het Departement CJM zal aan deze bijeenkomst deelnemen.

EERSTE VLAAMSE POSITIE

Vlaanderen **verwelkomt** dat er **blijvende Europese aandacht voor het fenomeen van desinformatie** is.

Desinformatie - of *fake news* - bestaat uit aantoonbaar onjuiste of misleidende informatie die is gemaakt, gepresenteerd en verspreid voor economisch gewin of om opzettelijk het publiek te misleiden, en die het publiek schade kan berokkenen.

De bevindingen van de Commissiemededeling bevestigen dat Vlaanderen blijvend moet inzetten op bevordering van mediawijsheid en op steun voor innoverende journalistieke projecten, onafhankelijke kwalitatieve journalistiek en onderzoeksjournalistiek.

Vlaanderen blijft ervoor ijveren om zowel op EU als op federaal niveau **het belang van mediawijsheid** in het omgaan met online desinformatie **en de herziening van de AVMD-richtlijn** (uitbreiding toepassingsgebied naar sociale media, videoplatformdiensten, problemen i.v.m. jurisdictie, problematiek van pro-Russische zenders in de Baltische staten, ...) te onderstrepen.

De acties 7, 8 en 9 van het EU-actieplan zullen door Vlaanderen (Departement CJM) worden opgevolgd. Het is namelijk van essentieel belang om de veerkracht van het maatschappelijk middenveld te versterken door middel van mechanismen om het bewustzijn van de kwestie van desinformatie te vergroten, onder meer door middel van voorlichting en mediaondersteuning.

Actie 4 omvat de oprichting van een *Rapid Alert System* (RAS). Dit is een 'snel waarschuwingssysteem' om desinformatiecampagnes aan te pakken. De **FOD Binnenlandse Zaken** is het nationale contactpunt van België. Vlaanderen duidt het **Coördinatie- en crisiscentrum van de Vlaamse Overheid aan** als Vlaams contactpunt voor de FOD Binnenlandse Zaken.

EUROPESE AANVANGSEFFECTBEOORDELING, OPENBARE RAADPLEGING, ROUTEKAART

Aanvangseffectbeoordeling

De Europese Commissie heeft geen aanvangseffectbeoordeling opgesteld.

Openbare raadpleging

Van 13 november 2017 tot 23 februari 2018 hield de Europese Commissie een openbare raadpleging over nepnieuws en online desinformatie. Het Departement CJM nam aan deze raadpleging deel.

Routekaart

De Europese Commissie heeft geen routekaart gepubliceerd over dit voorstel.

9. Voorstel van EU langetermijnstrategie klimaat

KERNINFORMATIE

Titel	A clean planet for all -een strategische langetermijnvisie voor een bloeiende, moderne, concurrerende en klimaatneutrale economie tegen 2050
Publicatiedatum	28/11/2018

HOOFDACTOREN EU

Europese Commissie	Wordt voornamelijk getrokken door DG CLIMA, maar ook andere diensten (bv. DG ENER) zijn nauw betrokken.
Raad van de EU	Wordt besproken in verschillende Raadsformaties, en ook door de Europese Raad, centrale rol voor Raad Milieu, mogelijk thematisch vergaderingen van Raadswerkgroep Milieu aangevuld met vertegenwoordigers van andere departementen
Europees Parlement	Nog niet aangeduid

HOOFDACTOREN VLAANDEREN

Trekkend Vlaams minister	<p>Binnen België wordt het dossier ge-co-piloteerd door filières Leefmilieu en Energie (concrete onderlinge werkafspraken moeten hiervoor worden vastgelegd)</p> <p>Belgisch Piloot voor Leefmilieu via CCIM: Koen Meeus (FOD Leefmilieu) Belgisch Piloot voor Energie via ENOVER; Niels De Schampeleire (VEA) Zij zorgen voor informatiedoorstroming en coördinatie van posities via een pilootnetwerk van gemandateerde ambtenaren en kabinetsmedewerkers. Het Coördinatie Comité Internationaal Milieubeleid (CCIM) heeft reeds een netwerk samengesteld met federale en gewestelijke vertegenwoordigers van de diverse betrokken departementen. Ditzelfde netwerk zal door beide piloten gebruikt worden voor coördinaties via email of vergaderingen (afhankelijk van het onderwerp wordt de email dan verstuurd door ofwel de piloot Leefmilieu ofwel de piloot Energie). Indien nodig zullen er via DGE-vergaderingen Belgische posities politiek vastgelegd worden.</p> <p>Vlaams minister voor Leefmilieu: Koen Van den Heuvel Vlaams minister voor Energie: Lydia Peeters</p>
Betrokken Vlaams ministers	Gezien de brede impact van het dossier is de volledige Vlaamse regering betrokken.
Trekkend Vlaams beleidsdomein	Departement Omgeving trekt vanuit filière Leefmilieu : Julien Matheys Vlaams Energie Agentschap trekt vanuit filière Energie ; Niels De Schampeleire
Betrokken Vlaamse beleidsdomeinen	Gezien de brede impact van het dossier is de volledige Vlaamse Overheid betrokken. Via SOIA zijn alle andere beleidsdomeinen opgeroepen om gemandateerde ambtenaren af te vaardigen in het pilootnetwerk. De Vlaamse leden van dit netwerk worden als Vlaams SOIA dossierteam

	<p>betrokken bij de Vlaamse coördinatie. Zie hieronder voor meer info over hoe de coördinatie zal gebeuren.</p> <p>Specifieke beleidsdomeinen en entiteiten die in deze fase al belangstelling hebben getoond voor het dossier en ambtenaren hebben aangeduid:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Departement BuZa • Departement MOW • Departement EWI • Departement LV • OVAM • VMM • VEA • ILVO • INBO
Vlaamse Belanghebbenden	<p>Gezien de brede implicaties van de voorgestelde transitie op de maatschappij zijn verschillende Vlaamse belanghebbenden relevant, waaronder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Werkgeversorganisaties & sectorfederaties • Middenveldorganisaties waaronder NGO's en vakbonden • Onderzoeksinstituten <p>Consultatie van Vlaamse stakeholders zal georganiseerd worden later in het proces van zodra er nadere analyses beschikbaar zijn van de impact voor Vlaanderen.</p> <p>Vleva en MiNa-raad voorzien al een eerste info-event op 17/1/2019 met toelichting van dit dossier door de EU Commissie. Het zal een goede eerste gelegenheid zijn om met de maatschappelijk betrokkenen te overleggen over het verder proces en hun rol daarin. Op 30/01/2019 wordt het dossier ook besproken op de CCIM stakeholder dialoog.</p>

BESHIKBARE INFORMATIE OVER HET TE VERWACHTEN INITIATIEF

Essentie van het voorstel

De Europese Commissie onderzoekt in haar voorstel verschillende scenario's om de Europese broeikasgasemissies tegen 2050 drastisch te reduceren (gaande van -80% tot netto-nuluitstoot). Ze stelt daarbij voor om een netto-nuluitstoot tegen 2050 als langetermijndoelstelling aan te nemen, en voorziet twee scenario's waarmee deze doelstelling behaald kan worden.

De Commissie stelt op basis van deze analyse dat de weg naar een klimaatneutrale economie gebaseerd zal zijn op hervormingen op basis van een zeven, strategische bouwstenen:

1. Het maximaliseren van de voordelen van **energie-efficiëntie**, inclusief gebouwen met nul-uitstoot.
2. Het maximaliseren van de uitrol van **hernieuwbare energie** en het elektrificeren om de energievoorziening volledig koolstofvrij te maken
3. Het omarmen van **propere, veilige en geconnecteerde mobiliteit**
4. Een **competitieve EU industrie en de circulaire economie** als centraal element om de uitstoot te verminderen
5. Het ontwikkelen van **een adequaat, slim infrastructuurnetwerk en interconnecties**
6. De vruchten van **de bio-economie** plukken en essentiële **koolstofputten** creëren.
7. De resterende CO₂-uitstoot aanpakken met **koolstofafvang en -opslag (CCS)**

Inschatting van het voorstel

De voorgestelde transitie naar een klimaatneutrale economie zal significante en radicale inspanningen en wijzigingen vergen binnen alle beleidsdomeinen en op alle beleidsniveaus. De potentiële impact op het Vlaams beleid en bij uitbreiding de Vlaamse maatschappij kan moeilijk overschat worden. De transitie bevat zowel opportuniteiten (bv. verminderde import van brandstoffen en materialen, verhoogde binnenlandse investeringen) als risico's (bv. competitiviteitsverlies t.o.v. regio's met minder ambitieus klimaatbeleid) op socio-economisch vlak.

De Commissie heeft bij haar Communicatie een uitgebreide Impact Analyse toegevoegd waarin de impact van de verschillende scenario's op de verschillende sectoren in kaart wordt gebracht. In eerste instantie is een grondige studie van deze analyse wenselijk om een beter zicht te krijgen op de verwachte impact (en achterliggende assumpties en randvoorwaarden). Van daaruit zal ook de verwachte impact op België/Vlaanderen zo goed mogelijk in kaart gebracht worden (in de mate van het mogelijke, gezien de relatief strakke timing).

Europees besluitvormingsproces

Het Europees besluitvormingsproces en de voorziene timing is nog niet helemaal duidelijk. Het is alvast de bedoeling om het dossier in de komende maanden te bespreken in verschillende Raadsformaties, zodat alle relevante beleidsdomeinen het kunnen bespreken. Het dossier zal ook besproken worden op de informele Europese Raad van begin mei 2019 in Sibiu (over de toekomst van de EU). Deze situatie vraagt een efficiënte inter-departementale Belgische coördinatie.

Een formeel akkoord zal zijn voor de Europese Raad van juni 2019 ten vroegste, maar het is ook mogelijk dat dit pas zal behandeld worden door de Europese Raad in de tweede helft van 2019. In elk geval wordt de EU verwacht om tegen begin 2020 haar Langetermijnstrategie te communiceren onder het Akkoord van Parijs.

Aanpak intern Vlaamse coördinatie

Er is een Vlaams netwerk opgericht, bestaande uit experts/vertegenwoordigers van de verschillende Departementen en Agentschappen. Zowel de coördinatie voor Leefmilieu als voor Energie zal verlopen via ditzelfde netwerk, hoewel via een verschillend proces:

Aanpak voor Leefmilieu:

- Zodra de Vlaamse trekker Leefmilieu relevante info ontvangt van de Belgische CCIM piloot, wordt deze info doorgestuurd naar het Vlaams netwerk;
- Indien het gaat om een voorstel van Belgische reactie of standpunt, vraagt de Vlaamse trekker daarbij om eventuele aandachtspunten te communiceren binnen het Vlaams netwerk;
- De Vlaamse trekker stelt een voorstel van Vlaamse reactie op – rekening houdend met de ontvangen feedback en het bestaande BE/VL standpunt - en stuurt dit voorstel ter finale goedkeuring rond binnen het Vlaams netwerk;
- De leden van het Vlaams netwerk zijn zelf verantwoordelijk om in te schatten in welke mate afstemming met hun respectievelijke kabinetten nodig is bij de bovenstaande stappen;
- Punten waarover er geen consensus bestaat binnen het Vlaams netwerk worden hoe dan ook voorgelegd aan het politiek niveau, en worden niet weerhouden in de Vlaamse reactie zolang er hierover geen politiek akkoord bestaat tussen de verschillende betrokken kabinetten;
- Ook belangrijke wijzigingen aan het Belgisch standpunt (bv. inname positie over het te verkiezen LT ambitieniveau) worden hoe dan ook voorgelegd aan het politieke niveau.

De Belgische ENOVER piloot is tevens Vlaamse trekker Energie. De werkwijze voor de intern Vlaamse coördinatie hangt af van de tijdsdruk:

- Indien de tijd het toelaat, stemt de Vlaamse trekker Energie zijn voorstel van Belgische reactie/standpunt eerst intern Vlaams af (via het voornoemde intern Vlaamse netwerk) alvorens dit als ENOVER piloot rond te sturen binnen het ENOVER netwerk;
- Indien de tijdsdruk deze eerste werkwijze niet toelaat, stuurt de ENOVER piloot zijn voorstel van Belgische reactie tegelijkertijd door naar zowel het Belgische ENOVER netwerk als het intern Vlaamse netwerk, en compileert hij tegelijkertijd de ontvangen feedback die hij ontvangt uit zowel het Belgische ENOVER netwerk als het intern Vlaamse netwerk.

EERSTE VLAAMSE POSITIE

Dit belangrijk dossier vraagt nog grondige analyse van de Mededeling en zijn bijlagen, vooraleer een inhoudelijke positie te kunnen innemen.

Eerste inschatting conform verslag van DGE van 17/12/2018 :

In eerste instantie wil het Vlaams Gewest de Commissie bedanken voor het geleverde werk, en het feit dat de Commissie in haar analyse ook twee scenario's heeft opgenomen die leiden tot een netto-nuluitstoot tegen 2050. Daarbij wenst het Vlaams Gewest te analyseren welk scenario/doelstelling tegen 2050 uiteindelijk te verkiezen is.

Eerst dient er een beter inzicht gekregen te worden in de verschillende scenario's, hun achterliggende assumpties en hun gemodelleerde impact. Daarbij wil het Vlaams Gewest ook nagaan wat de verwachte socio-economische impact is op de verschillende deelsectoren is, en welke maatschappelijke kosten en baten de transitie met zich mee kan brengen. Deze analyse gebeurt bij voorkeur ook op Belgisch of Vlaams niveau. Er zal daarom gevraagd worden aan de Commissie of er ook resultaten op lidstaat niveau beschikbaar zijn en/of de achterliggende assumpties van de modelering gedeeld kunnen worden zodat we op basis hiervan eventueel een eigen analyse uitvoeren op Belgisch niveau.

De Commissie stelt in haar voorstel dat een Europese reductie naar een netto-nuluitstoot tegen 2050 in lijn ligt met de 1,5°C doelstelling uit het Akkoord van Parijs. Een dergelijke reductie ligt in lijn met een billijke Europese bijdrage aan de 1,5°C doelstelling, maar het effectief behalen van deze temperatuurdoelstelling is afhankelijk van de ambitie van alle partijen bij het Akkoord.

Het is tenslotte positief dat de Commissie in haar mededeling ook de nodige aandacht geeft aan de nood voor een eerlijke transitie ('just transition'), en de nood aan een breed publiek debat over deze transitie om tot een breed gedragen toekomstvisie te komen.

Om de samenhang en synergiën tussen de EU strategie en de nationale strategieën te verzekeren, is het allereerst belangrijk om tijdig tot een gemeenschappelijke visie voor de EU te komen.

EUROPESE AANVANGSEFFECTBEOORDELING, OPENBARE RAADPLEGING, ROUTEKAART

Het voorstel van de Commissie bestaat uit:

- De communicatie 'A Clean Planet for all'
- Een 'in-depth analysis' bij deze Communicatie (= Impact Assessment);
- 4 factsheets over het voorstel van langetermijnstrategie
- 10 factsheets over EU-initiatieven die bijdragen aan de transitie
- Een FAQ en een persbericht

Alle documenten zijn beschikbaar op onderstaande link:

https://ec.europa.eu/clima/policies/strategies/2050_en#tab-0-1

De openbare raadpleging liep van 17 juli 2018 tot 9 oktober 2018 en is raadpleegbaar op: https://ec.europa.eu/clima/consultations/strategy-long-term-eu-greenhouse-gas-emissions-reductions_en

Er is op 13 juli 2018 een routekaart gepubliceerd: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/ares-2018-3742094_en

10. Mededeling over de toekomst van de eengemaakte markt

KERNINFORMATIE

Titel	Mededeling over de eengemaakte markt met een beoordeling van de resterende belemmeringen en opties voor maatregelen om die belemmeringen weg te werken: "De eengemaakte markt in een veranderende wereld. Een unieke troef die hernieuwde politieke betrokkenheid nodig heeft"
Publicatiedatum	22 november 2018

HOOFDACTOREN EU

Europese Commissie	Directoraat-Generaal Interne markt, industrie, ondernemerschap en KMO's (DG GROW)
Raad van de EU	Raad Concurrentievermogen Groep Concurrentievermogen en Groei
Europees Parlement	Commissie Interne markt en consumentenbescherming

HOOFDACTOREN VLAANDEREN

Trekkend Vlaams minister	Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport
Betrokken Vlaams ministers	/
Trekkend Vlaams beleidsdomein	Beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie Departement Economie, Wetenschap en Innovatie
Betrokken Vlaamse beleidsdomeinen	/
Vlaamse Belanghebbenden	Niet van toepassing.

BESCHIKBARE INFORMATIE OVER HET TE VERWACHTEN INITIATIEF

Essentie van het voorstel

De eengemaakte markt is een van de grootste verwezenlijkingen van de Europese Unie. Het heeft van Europa een van de aantrekkelijkste plaatsen in de wereld gemaakt om te leven en zaken te doen. De **voordelen van de eengemaakte markt** omvatten het vrije verkeer van producten, personen, diensten en kapitaal. Deze vier vrijheden vormen de kern van de eengemaakte markt. Hoewel de resultaten aanzienlijk zijn, moeten er inspanningen worden geleverd om de eengemaakte markt in stand te houden en te verbeteren. Diepere integratie vergt vandaag de dag meer politieke moed en vastberadenheid dan 25 jaar geleden, en meer inspanningen dan ooit om de kloof tussen woorden en daden te dichten.

Met de strategie voor de eengemaakte markt, de kapitaalmarktenunie en de strategie voor de digitale eengemaakte markt heeft de Commissie de afgelopen vier jaar **een pakket maatregelen** voorgesteld om de eengemaakte markt verder te verdiepen en eerlijker te maken. Deze voorstellen vormen samen het rechtskader voor een toekomstgerichte eengemaakte markt. Er zijn al verschillende voorstellen goedgekeurd, maar het Europees Parlement en de Raad

moeten nog overeenstemming bereiken over 44 van de 67 voorstellen in het kader van deze strategieën. De Commissie heeft ook voorstellen gedaan voor beleid op het gebied van de circulaire economie, energie, vervoer en klimaat, waarmee de eengemaakte markt zal worden verdiept en duurzame ontwikkeling wordt bevorderd. Om ervoor te zorgen dat de eengemaakte markt eerlijk blijft, heeft de Commissie ook waarborgen voorgesteld op het gebied van werkgelegenheid, belastingen en vennootschapsrecht.

In maart 2018 heeft de **Europese Raad** de Commissie verzocht een beoordeling uit te voeren van de stand van zaken van de eengemaakte markt met betrekking tot de tenuitvoerlegging, toepassing en handhaving van bestaande wetgeving die van essentieel belang is voor de werking van de eengemaakte markt, en met betrekking tot de resterende belemmeringen en kansen voor een volledige functionerende eengemaakte markt. Deze mededeling is een eerste antwoord op het verzoek van de Europese Raad en is aangenomen in samenhang met de jaarlijkse groeianalyse en een mededeling waarin de balans wordt opgemaakt van het investeringsplan.

De mededeling biedt, ten eerste, een **overzicht van de huidige stand van zaken**, waarbij wordt gewezen op de voordelen voor burgers, consumenten en bedrijven. Ten tweede worden de **belangrijkste belemmeringen en uitdagingen** beoordeeld die moeten worden aangepakt om ervoor te zorgen dat de eengemaakte markt doeltreffend blijft functioneren. Deze uitdagingen situeren zich het vlak van de uitvoering en toepassing van de regels voor de eengemaakte markt; en op het vlak van de handhaving op het niveau van de Unie. Ten derde gaat de mededeling in op de gebieden waar het volledige potentieel van de eengemaakte markt als instrument om groei, banen en internationaal concurrentievermogen te genereren nog niet benut wordt. Volgende gebieden worden beschreven, met bijzondere aandacht voor de belemmeringen en voorstellen en initiatieven van de Commissie in het gebied:

1. Digitale eengemaakte markt;
2. Europese data-economie;
3. Circulaire economie en duurzame financiering;
4. De markten voor producten en diensten;
5. Netwerkindustrieën;
6. Kapitaalmarkt en Bankenunie;
7. Administratieve lasten en fiscale voorschriften;
8. Ondersteunende maatregelen: beschikbaarheid van en toegang tot infrastructuur of netwerken (bv. op het vlak van vervoer, energie, telecommunicatie).

In de **conclusie verzoekt de Commissie**:

- de Europese Raad ervoor te zorgen **dat de Raad** er op korte termijn met het Europees Parlement werk van maakt om **tegen eind maart 2019 de wetgevingsinitiatieven** in het kader van de strategie voor de eengemaakte markt, de digitale eengemaakte markt, de kapitaalmarktenunie en de bankenunie, als vermeld in bijlage I bij de mededeling, **goed te keuren**, alsmede andere in deze mededeling genoemde initiatieven, met inbegrip van de sociale dimensie, consumentenbescherming en energie en vervoer;
- de Europese Raad ervoor te zorgen **dat overheden** met steun van de Commissie **op nationaal, regionaal en lokaal niveau meer inspanningen leveren** om de volledige wetgeving inzake de eengemaakte markt om te zetten, toe te passen en te handhaven, waarbij overregulering moet worden vermeden;
- de **Europese Raad zijn engagement ten aanzien van de burgers en het bedrijfsleven te hernieuwen** teneinde voortdurende politieke en publieke steun voor de eengemaakte markt te bevorderen, met name in het kader van de verkiezingen voor het Europees Parlement;

- de Europese Raad om, voortbouwend op de mededeling, **op het niveau van de leiders een diepgaande discussie te wijden aan de eengemaakte markt** in al zijn dimensies met het oog op de vaststelling van gemeenschappelijke actieprioriteiten en passende mechanismen om ervoor te zorgen dat de broodnodige nieuwe politieke inzet voor de eengemaakte markt gepaard gaat met concrete resultaten op alle bestuursniveaus.

Bron: Europese Commissie, Mededeling over de toekomst van de eengemaakte markt

Inschatting van het voorstel

Het betreft hier in de eerste plaats een mededeling van de commissie om de vooruitgang in kaart te brengen van de Europese eengemaakte markt. Daarbij worden de voordelen van een eengemaakte markt nog eens extra in kaart gebracht en wordt gewezen op de obstakels die er nog zijn om de strategie tot uitvoering te brengen.

In geen geval worden er in de mededeling concrete maatregelen vooropgesteld maar bevat het wel een oproep naar de lidstaten toe om: de voorstellen in bespreking in het kader van de eengemaakte markt goed te keuren, (blijvend) werk te maken van handhaving en omzetting naar nationale wet- en regelgeving van initiatieven en om het engagement voor een eengemaakte markt te vernieuwen.

Voorlopig heeft deze mededeling dus geen directe gevolgen voor (het beleid binnen) Vlaanderen maar blijven de dossiers die worden opgenomen in de bijlage van de mededeling, en die binnen Vlaamse bevoegdheid vallen, de moeite waard om op te volgen vanuit de verschillende beleidscellen van de Vlaamse overheid.

Bron: Europese Commissie, Mededeling over de toekomst van de eengemaakte markt

EERSTE VLAAMSE POSITIE

In eerste instantie wordt het verwelkomd dat er open wordt gecommuniceerd over de aanname en uitvoering van de strategie voor een Europese eengemaakte markt. Deze mededeling geeft een **concreet idee van hoe ver de goedkeuring en uitvoering van deze strategie staat** en benadrukt daarbij nog eens de talrijke voordelen die dat met zich meebrengt.

Vlaanderen kan zich vinden in deze voordelen. Vlaanderen is een relatief kleine en open economie en de uitvoering van de interne markt brengt bijgevolg heel wat voordelen met zich mee. Zo profiteert Vlaanderen mee van het vrij verkeer van diensten, goederen, personen en kapitaal in de vorm van meer welvaart, groei en jobs. Ook de Vlaamse burger ondervindt voordelen in de vorm van hogere concurrentie tussen Europese bedrijven door liberalisering (in sectoren zoals luchtvaart, telecom en energie) in de vorm van efficiëntere dienstverlening aan lagere prijzen.

Vlaanderen is het met andere woorden eens met de algemene doelstellingen van de strategie voor de Europese eengemaakte markt.

Om een eerste Vlaamse positie te bekomen op de verzoeken van de commissie in de mededeling is er in de eerste plaats gekeken naar de visienota van de Vlaamse Regering op de toekomst van de Europese Unie (EU).

Over het algemeen roept de Vlaamse Regering op om **de overblijvende obstakels voor het vrij**

verkeer van goederen en voornamelijk diensten te verwijderen met een zo groot mogelijke focus op ondersteuning van grensoverschrijdend werken. In de Visienota inzake toekomst van de EU wordt daarbij specifiek verwezen naar het finaliseren van de Digitale Unie, de Transportunie en de bankenunie.

Inzake het omvormen van Europese bepalingen en aanbevelingen vraagt de Vlaamse Regering aan de EU om **begrip te tonen voor de complexe omzettings- en handhavingsprocessen** die een realiteit zijn in vele deelstaten. Daarnaast is er ook marge om het regionale niveau meer te betrekken.

Inzake handhaving van Europese regelgeving vraagt de Vlaamse Regering **een kordate aanpak, ongeacht de grote van de lidstaat, bij niet-naleving** en een snelle ingebrekestelling bij een gebrekkelijke handhaving.

De mededeling roept ook op om een discussie te voeren over de te varen koers van de Europese eengemaakte markt. Naast het reeds vermelde **afwerken van de digitale Unie, transportunie en de bankenunie** ziet de Vlaamse Regering ook een rol voor de EU in het stimuleren van concurrentie in de **Europese energiemarkten**. *“Zonne-en windenergie moet uit het Zuiden van Europa naar het Noorden kunnen vloeien en, omgekeerd, moet waterkracht, maar ook windenergie uit het Noorden naar het Zuiden kunnen vloeien.”* Ten slotte roept de Vlaamse Regering op om de eengemaakte markt ook te laten bijdragen aan het **bevorderen van een Europese kringlooeconomie** doormiddel van verplichte regelgeving.

BRON: [Visie op de toekomst van de Europese Unie. Visienota](#)

EUROPESE AANVANGSEFFECTBEOORDELING, OPENBARE RAADPLEGING, ROUTEKAART

Aanvangseffectbeoordeling

De Europese Commissie heeft geen aanvangseffectbeoordeling opgesteld.

Openbare raadpleging

De Europese Commissie heeft geen openbare raadpleging georganiseerd inzake deze mededeling.

Routekaart

De Europese Commissie heeft geen routekaart gepubliceerd inzake deze mededeling.

11. Mededeling van de Commissie: voorstel tot wijziging van de besluitvormingsprocedure voor fiscaal beleid in de EU

KERNINFORMATIE

Titel	Mededeling van de Commissie 'Naar een efficiënter en democratischer besluitvorming op het gebied van het fiscale beleid van de EU' (COM(2019) 8 final)
Publicatiedatum	15 januari 2019

HOOFDACTOREN EU

Europese Commissie	DG Taxation and Customs Union
Raad van de EU	
Europees Parlement	

HOOFDACTOREN VLAANDEREN

Trekkend Vlaams minister	Lydia Peeters, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Energie
Betrokken Vlaams ministers	Minister Koen Van den Heuvel Minister Philippe Muyters Minister Jo Vandeurzen Minister-President Geert Bourgeois
Trekkend Vlaams beleidsdomein	Beleidsdomein Financiën en Begroting, Departement Financiën en Begroting
Betrokken Vlaamse beleidsdomeinen	Beleidsdomein Omgeving Beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie Beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin Beleidsdomein internationaal Vlaanderen
Vlaamse Belanghebbenden	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV)

BESCHIKBARE INFORMATIE OVER HET TE VERWACHTEN INITIATIEF

Essentie van het voorstel

In deze mededeling vraagt de Commissie de Europese leiders, het Europees Parlement en andere belanghebbenden na te gaan of het mogelijk is om in vier stappen geleidelijk over te schakelen naar een versoepelde besluitvormingsproces op basis van gekwalificeerde meerderheid (BGM), zoals op de meeste andere EU-beleidsterreinen het geval is.¹

Waar de unanimitetsvereiste met zes lidstaten nog relevant was, lukt het tegenwoordig niet meer om eensgezindheid te bereiken over essentiële fiscale initiatieven, wat kan leiden tot kostbare vertragingen en suboptimale beleidsmaatregelen.

¹ Met het voorstel wordt niet geraakt aan de gedeelde bevoegdheid inzake fiscaal beleid zoals die momenteel geldt. In het persbericht van 15 januari 2019 ([EC.IP/19/225](#)) stelt de Commissie dat het niet de bedoeling is om "de bevoegdheden van de EU op het gebied van belastingen te veranderen, en evenmin om wijzigingen aan te brengen in het recht van een lidstaat om naar eigen goeddunken inkomsten- of vennootschapsbelastingtarieven vast te stellen. Het doel is juist om lidstaten de kans te geven hun reeds gebundelde soevereiniteit doeltreffender te gebruiken zodat gezamenlijke uitdagingen sneller kunnen worden aangepakt."

De Commissie stelt niet voor de bevoegdheden van de EU op het gebied van belastingen te veranderen, en evenmin om wijzigingen aan te brengen in het recht van een lidstaat om naar eigen goeddunken inkomsten- of vennootschapsbelastingtarieven vast te stellen. Het doel is juist om lidstaten de kans te geven hun reeds gebundelde soevereiniteit doeltreffender te gebruiken zodat gezamenlijke uitdagingen sneller kunnen worden aangepakt.

De voorgestelde transitie van de huidige unanimiteitsvereiste² naar besluitvorming met gekwalificeerde meerderheid van stemmen volgens de gewone wetgevingsprocedure zou tot gevolg hebben dat individuele lidstaten in de Raad niet langer een vetorecht hebben tegen fiscale initiatieven van de Europese Commissie en dat het Europees Parlement een actieve rol kan opnemen in het besluitvormingsproces in plaats van enkel een raadgevende rol. De besluitvorming wordt op die manier efficiënter en democratischer.

De commissie stelt de volgende routekaart voor (zie de [factsheet](#) voor meer informatie):

- In **stap 1** komen de lidstaten overeen BGM toe te passen voor maatregelen die de onderlinge samenwerking en wederzijdse bijstand tussen de lidstaten bij de bestrijding van belastingfraude en -ontduiking verbeteren, en voor administratieve initiatieven van EU-bedrijven, zoals geharmoniseerde rapportageverplichtingen. Deze maatregelen kunnen doorgaans op instemming van alle lidstaten rekenen, maar worden nogal eens geblokkeerd om redenen die geen verband houden met het op te lossen probleem zelf.
- In diezelfde geest zou in **stap 2** BGM een nuttig instrument zijn om meer vaart te zetten achter maatregelen waarbij belastingheffing andere beleidsdoelstellingen flankeert, zoals de bestrijding van de klimaatverandering, de bescherming van het milieu of de verbetering van de volksgezondheid.

In de mededeling wordt voorgesteld dat de lidstaten snel besluiten over de verdere vormgeving van de eerste twee stappen.

- In **stap 3** zou BGM bijdragen aan het moderniseren van reeds geharmoniseerde EU-voorschriften, zoals btw- en accijnsvoorschriften. Door snellere besluitvorming op deze gebieden zouden de lidstaten gelijke tred kunnen houden met de laatste technologische ontwikkelingen en veranderingen op de markt, wat zowel de EU-lidstaten als de bedrijven ten goede zou komen.
- In **stap 4** zou overgeschakeld kunnen worden op BGM voor grote fiscale projecten, zoals de [gemeenschappelijke geconsolideerde heffingsgrondslag voor de vennootschapsbelasting](#) (CCCTB) en een nieuw stelsel voor de [belastingheffing van de digitale economie](#), maatregelen die dringend nodig zijn om een eerlijke en concurrerende belastingheffing in de EU te garanderen. Als gevolg van de unanimiteitsvereiste is de vooruitgang met name traag op het gebied van de CCCTB.

In de mededeling wordt voorgesteld dat de lidstaten zich **eind 2025** buigen over de eventuele vormgeving van de stappen 3 en 4.

Inschatting van het voorstel

A. Haalbaarheidsanalyse

Het voorstel van een transitie naar besluitvorming met gekwalificeerde meerderheid van

² Hoewel de rechtsgrondslag voor EU wetgeving verschilt naargelang het indirecte of directe belastingen betreft, geldt in beide gevallen de meest strikte besluitvormingsprocedure, waarbij de lidstaten via de Raad met eenparigheid van stemmen beslissen over commissievoorstellen en waarbij het Europees Parlement slechts een raadgevende rol opneemt.

stemmen is niet nieuw. De Europese Commissie heeft dit **voorstel in het verleden al meermaals tevergeefs gelanceerd**.³ Dit voorstel kende geen succes omdat een aantal lidstaten inzake fiscaal beleid erg vasthouden aan de nationale soevereiniteit gezien de verwevenheid met nationale middelen, budgetten en beleidskeuzes. De huidige besluitvorming op basis van eenparigheid van stemmen en het daaruit voortvloeiende nationale vetorecht van elke lidstaat wordt hierbij gezien als bescherming van de nationale soevereiniteit.

Door de late lancering van het voorstel, alsook de vrees van een aantal lidstaten voor de aantasting van de nationale soevereiniteit en het feit dat er unanimiteit moet zijn voor de wijziging van de besluitvormingsprocedure (inclusief goedkeuring door alle nationale parlementen), lijkt het **eerder onwaarschijnlijk dat dit voorstel in een concreet initiatief van de Europese Raad zal resulteren (de Commissie heeft geen initiatiefrecht in deze en kan enkel suggesties lanceren in de vorm van mededelingen)**.

B. Impact voor Vlaanderen

1) Materieel toepassingsgebied

Het voorstel tot versoepeling van de besluitvormingsprocedure inzake fiscaal beleid bestaat erin dat de lidstaten unaniem zouden beslissen 2 overgangsclausules⁴ in de Europese verdragen te activeren waardoor in de betrokken materies kan overgeschakeld worden naar gekwalificeerde meerderheid.

Alhoewel de Commissie in zijn mededeling concrete voorbeelden aanhaalt waar zij wenst op te treden, leidt het loutere 'lichten' van de overgangsclausules zonder beperkende voorwaarden tot een algemene bevoegdheidsuitbreiding in fiscale zaken. Het is bijgevolg belangrijk toe te zien op een gepaste invulling van de bovengenoemde 4 concrete stappen in het activeringbesluit van de overgangsclausules.

Een algemeen geformuleerd activeringsbesluit kan mogelijk niet alleen de federale indirecte belastingen als btw en accijnzen omvatten, maar **ook de directe belastingen**, waardoor dus ook de **Vlaamse bevoegdheden geïmpacteerd** kunnen worden.⁵

De Europese mededeling geeft aan dat het niet de intentie is van de Commissie om zich te bemoeien met tarieven vennootschapsbelasting, inkomstenbelastingen of belastingen die niets met de ééngemaakte markt te maken hebben.⁶ De fiscale bevoegdheid per stap dient dan ook duidelijk afgebakend omschreven te worden.

2) Algemeen aandachtspunt (risico)

De Belgische politieke vertegenwoordigers in de Raad zullen bij de gewone wetgevingsprocedure niet langer een vetorecht hebben tegen commissievoorstellen. De commissievoorstellen zullen besproken worden in het Europees Parlement en gezien het feit dat het aantal parlementsleden per land ongeveer evenredig is met de bevolkingsomvang, **zal de Belgische stem merkelijk minder doorwegen na de transitie naar een besluitvorming met gekwalificeerde meerderheid van stemmen**. Positief is wel dat een aantal belangrijke wetgevingsinitiatieven (zoals bijvoorbeeld fiscale flankerende maatregelen in het kader van

³ Zie https://ec.europa.eu/taxation_customs/general-information-taxation/taxation-qualified-majority-voting_en. Bvb. in oktober 2003 op de IGC inzake het "ontwerpverdrag tot vaststelling van een grondwet voor Europa".

⁴ Art. 48, lid 7 VEU en art. 192, lid VWEU.

⁵ Hierbij kan concreet gedacht worden aan de Vlaamse bevoegdheden inzake de personenbelasting (bv. de woonbonus), of bv. implicaties voor andere belastingen zoals bijvoorbeeld de onroerende voorheffing.

⁶ COM(2019)8, blz. 7

daadkrachtige en meer efficiënte klimaat- en energie-inspanningen, waarbij nefaste economische gevolgen (zoals ontwijkingsgedrag door verhuis naar een buurland of een andere lidstaat) maximaal vermeden worden) niet zomaar door het veto van een enkele lidstaten geblokkeerd zullen kunnen worden.

Als dit voorstel deze keer positief onthaald zou worden door alle lidstaten (wat niet wordt verwacht, zie boven), dan wint een **grondige en tijdige toetsing** van het respect door de EC van het **subsidiariteits- en evenredigheidsbeginsel**⁷ aan belang.. Hierbij is het van cruciaal belang dat nieuwe EU-wetgevingsvoorstellen nauwgezet opgevolgd worden en dat binnen de 8 weken een subsidiariteitsanalyse wordt uitgevoerd, zodat desgevallend tijdig protest aangetekend kan worden tegen de Europese Commissie.

3) Analyse per stap

Eerste stap: BGM voor het verbeteren van de onderlinge samenwerking en wederzijdse bijstand tussen de lidstaten bij de bestrijding van belastingfraude en -ontduiking en voor administratieve initiatieven ten behoeve van EU-bedrijven

OPPORTUNITEITEN

Een verdergaande samenwerking op het vlak van samenwerking en wederzijdse bijstand kan de lidstaten in staat stellen om daadkrachtiger op te treden tegen wanbetalingen en fraude. Zodoende kunnen de **fiscale inkomsten van de lidstaten toenemen**.

RISICO'S EN AANDACHTSPUNTEN

Hiervoor kan verwezen worden naar het **algemeen risico** zoals vermeld onder punt 2 'Algemeen aandachtspunt (risico)' hierboven. Verder moet ook **bewaakt** worden dat **geen onnodige, complexe en dus dure rapporteringsverplichtingen** worden opgelegd aan de lidstaten en/of rechtsonderhorigen.

Tweede stap: BGM om meer vaart te zetten achter maatregelen waarbij belastingheffing andere beleidsdoelstellingen flankeert, zoals de bestrijding van de klimaatverandering, de bescherming van het milieu of de verbetering van de volksgezondheid

OPPORTUNITEITEN

De specifiek aangehaalde beleidsdoelen kunnen worden gesteund gelet op de Vlaamse klimaat- en energiebeleidsplannen en de internationale verplichtingen terzake. Geharmoniseerde Europese wetgevingsinitiatieven in deze domeinen kunnen resulteren in **daadkrachtigere en meer efficiënte klimaat- en energie-inspanningen**, waarbij eventuele **nefaste economische gevolgen** (zoals ontwijkingsgedrag door verhuis naar buurland of een andere lidstaat) voor Vlaanderen en bij uitbreiding België **maximaal vermeden** worden.

Het Vlaamse Energie- en klimaatplan⁸, vermeldt dienaangaande:

"Een, bij voorkeur, op EU-niveau en indien mogelijk zelfs op wereldniveau geharmoniseerde, hervorming van de fiscaliteit ten aanzien van internationale lucht- en scheepvaart (brandstoffen en/of vliegtickets), kan nieuwe inkomsten genereren voor de lidstaten, en in België zo ook voor de gewesten, die kunnen gebruikt worden

⁷ Art. 5, lid 3 van het verdrag betreffende de Europese Unie en protocol nr. 2 betreffende de toepassing van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid. Zie ook <http://www.europarl.europa.eu/factsheets/nl/sheet/7/het-subsidiariteitsbeginsel>.

⁸ <https://www.lne.be/vlaams-klimaatbeleidsplan-2021-2030>

om de klimaattransitie mee te financieren.”

“3) De mogelijkheid onderzoeken van accijns op kerosine en/of heffing op vliegtuigtickets (d’OMG i.s.m. de andere Belgische entiteiten)

Fiscaal beleid kan een belangrijke rol spelen in het rationaliseren van de vraag naar en kost van internationaal lucht- en zeetransport.

Het Vlaamse Gewest is voorstander van fiscale maatregelen om de externe milieukosten van

luchtvaartactiviteiten te internaliseren. Zo kan het Vlaamse Gewest initiatieven die op Europees niveau zouden worden ondernomen om op een geharmoniseerde manier accijnzen op kerosine en/of een heffing op vliegtuigtickets in te voeren ondersteunen. In afwachting van een Europees initiatief t.a.v. een heffing op vliegtuigtickets, zal Vlaanderen in overleg met de andere Belgische entiteiten en de buurlanden onderzoeken of, en op welke wijze een heffing op vliegtuigtickets kan geïntroduceerd worden door een groep van landen, waarbij de hoogte van de heffing afhangt van de afstand van de vlucht.

Op die manier wenst het Vlaamse Gewest in eerste instantie de externe kosten van korte-afstandsvluchten binnen Europa te internaliseren. In tweede instantie kan ook de optie voor een heffing op vluchten buiten de EU onderzocht worden.”

Het Nationale Energie- en Klimaatplan⁹, vermeldt dienaangaande:

“Op een zelfde wijze zal er vanuit België op aangedrongen worden dat de luchtvaartsector concrete engagementen aangaat en een roadmap uitwerkt om de uitstoot van broeikasgassen waarvoor zij verantwoordelijk is substantieel te verminderen. Het doel is om via fiscale maatregelen de externe milieukosten van luchtvaartactiviteiten te internaliseren. Zo kunnen we initiatieven die op Europees niveau zouden worden ondernomen om op een geharmoniseerde manier accijnzen op kerosine en/of een heffing op vliegtuigtickets in te voeren ondersteunen. In afwachting van een Europees initiatief t.a.v. een heffing op vliegtuigtickets, zullen we in overleg met de buurlanden onderzoeken of, en op welke wijze een heffing op vliegtuigtickets kan geïntroduceerd worden door een groep van landen, waarbij de hoogte van de heffing afhangt van de afstand van de vlucht.”

RISICO'S EN AANDACHTSPUNTEN

Hiervoor kan verwezen worden naar het **algemeen risico** zoals vermeld onder punt 2 'Algemeen aandachtspunt (risico)' hierboven.

Derde stap: BGM voor het moderniseren van reeds geharmoniseerde EU-voorschriften, zoals btw- en accijnsvoorschriften

OPPORTUNITEITEN

Deze stap lijkt **niet meteen grote opportuniteiten** te bieden voor Vlaanderen. Accijnzen en btw betreffen federale bevoegdheden, maar voor sommige aspecten kan er wel interferentie zijn met stap 2 hierboven (bv. accijnzen voor kerosine; btw op vliegtuigtickets; verlaagde btw-tarieven). Wat betreft het moderniseren van andere algemene geharmoniseerde EU-regelgeving, kan verwezen worden naar stap 1 hierboven.

⁹ <https://www.ine.be/vlaams-klimaatbeleidsplan-2021-2030>

Administratieve lastenverlagingen (bv. een geharmoniseerde btw-aangifte voor ondernemingen doorheen de EU) kunnen niet alleen een serieuze **besparing** inhouden voor **ondernemingen**, maar kunnen ook bijdragen tot een **transparantere en meer eenvoudige fiscaliteit**.

Het Nationale Energie- en Klimaatplan¹⁰, vermeldt dienaangaande:

“In het kader van het voorstel tot hervorming van de BTW-tarieven, zal België een wijziging van de BTW op klimaatvriendelijke investeringen (fietspaden, warmtepomp, isolatie, totaalrenovatie, herstelling van producten enzovoort) bepleiten bij de Europese Commissie.”

“Bepalen of het toepassingsgebied van het verlaagd btw-tarief van 6% voor afbraak en hernieuwbouw van gebouwen bestemd voor privéwoningen, huidig in werking voor 32 steden uitbreidbaar is naar alle stads- en dorpskernen. Onderzoek naar de impact van de maatregel alsook de haalbaarheid van het invoeren ervan binnen het bestaande kader of binnen een toekomstige gewijzigde EU-kader.”

RISICO'S EN AANDACHTSPUNTEN

Hiervoor kan verwezen worden naar het **algemeen risico** zoals vermeld onder punt 2 'Algemeen aandachtspunt (risico)' hierboven en de risico's bij respectievelijk stap 1 en stap 2.

Vierde stap: BGM voor grote fiscale projecten, zoals de gemeenschappelijke geconsolideerde heffingsgrondslag voor de vennootschapsbelasting (CCCTB) en een nieuw stelsel voor de belastingheffing van de digitale economie

OPPORTUNITEITEN

Deze stap, die voornamelijk federale materies betreft, biedt **niet meteen opportuniteiten** voor Vlaanderen.

RISICO'S EN AANDACHTSPUNTEN

Hiervoor kan verwezen worden naar het **algemeen risico** zoals vermeld onder punt 2 'Algemeen aandachtspunt (risico)' hierboven.

Er moet bewaakt worden dat Europese **harmonisatiepogingen** (zoals bijvoorbeeld de geharmoniseerde belastinggrondslag voor de vennootschapsbelasting) niet **nadeliger** zouden kunnen uitdraaien **voor kleine lidstaten** zoals België.

Een taks inzake digitale economie, staat los van het CCCTB in de vennootschapsbelasting, en kan apart onderzocht worden.

Bij harmonisatieoefeningen moet bovendien **ten allen tijde de fiscale druk en budgetneutraliteit bewaakt worden**. Er kan eventueel worden ingestemd met een tax shift, maar zeker niet met een tax lift. Instemming is dus sowieso niet aangewezen zonder expliciete voorbehouden, waaronder het feit dat eventuele uitbreidingen van Europese heffingsgrondslagen gelinkt moeten worden aan een vermindering van de nationale bijdragen van de lidstaten.

¹⁰ <https://www.lne.be/vlaams-klimaatbeleidsplan-2021-2030>

EERSTE VLAAMSE POSITIE

De Vlaamse Regering staat in principe gunstig tegenover stap 1, mits duidelijke bevoegdheidsafbakeningen, maar tekent een studievoorbehoud aan om een duidelijk beeld te krijgen van de initiatieven die in de afgelopen jaren geblokkeerd werden (welke initiatieven, door welke lidstaten, om welke redenen), en in welke mate België van haar vetorecht gebruik heeft gemaakt.

De Vlaamse Regering stelt zich terughoudend op wat betreft de harmonisatie van de vennootschapsbelasting in stap 4, daar dit in het nadeel speelt van kleine lidstaten. De problematiek van de digitale economie kan onderzocht worden.

België heeft nog geen definitief standpunt in dit dossier en zal tijdens de eerste gedachtewisseling hierover tijdens de ECOFIN Raad van februari een open maar afwachtende houding aannemen met bereidheid om over dit dossier in discussie te gaan.

EUROPESE AANVANGSEFFECTBEOORDELING, OPENBARE RAADPLEGING, ROUTEKAART

Aanvangseffectbeoordeling

De informatie is niet beschikbaar.

Openbare raadpleging

De informatie is niet beschikbaar.

Routekaart

Een beperkte routekaart is raadpleegbaar op

https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/15_01_2019_qmv_factsheet_en.pdf.